

USPOREDNA FINANCIJSKA ANALIZA POSLOVANJA VODEĆIH DRUŠTAVA U MLJEKARSKOJ INDUSTRIJI

Ručić, Ivana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:003202>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-09**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**USPOREDNA FINANCIJSKA ANALIZA
POSLOVANJA VODEĆIH DRUŠTAVA U
MLJEKARSKOJ INDUSTRIJI**

Mentor:

Prof. dr. sc. Tina Vuko

Studentica:

Ivana Ruščić (5190266)

Split, kolovoz 2022.

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj.....	5
2.1. Pojam i cilj financijskog izvještavanja	5
2.2. Temeljni financijski izvještaji.....	8
2.2.1. Bilanca.....	9
2.2.2. Račun dobiti i gubitka	10
2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala.....	12
2.2.4. Izvještaj o novčanim tokovima.....	12
2.2.5. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	13
2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje.....	14
3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	15
3.1. Pokazatelji likvidnosti	16
3.2. Pokazatelji zaduženosti	17
3.3. Pokazatelji aktivnosti	18
3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	19
3.5. Pokazatelji profitabilnosti.....	20
4. Usporedna analiza poslovanja odabranih društava u mljekarskoj industriji	21
4.1. Dukat d.d.	21
4.1.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Dukat d.d.....	22
4.1.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Dukat d.d.....	25
4.2. Vindija d.d.....	27
4.2.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Vindija d.d.	27
4.2.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Vindija d.d.	30
4.3. Meggle Hrvatska d.o.o.....	33
4.3.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.....	34
4.3.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.....	36
4.4. Komparativna analiza uspješnosti poslovanja na primjerima poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o.....	39
5. Zaključak	45

1. Uvod

U Republici Hrvatskoj poduzeća su dužna sastavljati i objavljivati financijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu¹, kako bi njihovo poslovanje bilo javno i transparentno. Financijska analiza poslovanja na temelju podataka dostupnih u godišnjim financijskim izvještajima stvara informacije za ocjenu proteklog poslovanja poduzeća te daje uvid u mogućnosti njegova unaprjeđenja u budućnosti. U ovom radu analizira se poslovanje odabranih društava iz mljekarske industrije kako bi se na temelju analize njihovih financijskih izvještaja i usporedbe na razini industrije te kroz vrijeme mogli donijeti validni zaključci o kvaliteti njihova poslovanja.

Mljekarska industrija u Hrvatskoj nije na zavidnoj razini iako se Hrvatska može pohvaliti visoko kvalitetnim mlijekom. Razlog tome je uvoz koji je još uvijek na previsokoj razini u odnosu na izvoz, te niske otkupne cijene. Prema podacima Hrvatske gospodarske komore domaći proizvođači primarno su orijentirani na domaće tržište te ukupni neiskorišteni izvozni potencijal iznosi 95,8 milijuna USD². U tom smislu, proizvođači mlijeka imaju prostora za unaprjeđenje svoga poslovanja i bolje konkurentsko pozicioniranje.

Glavni pokazatelji kvalitete poslovanja poduzeća su njegova profitabilnost i financijska stabilnost, a poduzeća svoje ciljeve postižu konkurentskim pozicioniranjem na tržištu. Iz tog razloga analizirano je poslovanja vodećih društava iz mljekarske industrije, kako bi se utvrdilo koje društvo ostvaruje najbolje poslovne performanse te na koji način se pozicionira na tržištu.

Tijekom istraživanja i izrade rada primijenjene su različite metode poput metode analize i sinteze, ekspanacije i deskripcije te komparativne analize, ali i specifične metode financijske analize (horizontalna analiza i vertikalna analiza odnosno analiza putem financijskih pokazatelja).

Rad sadrži 5 poglavlja, a sastavni dio njih su uvod i zaključak.

U uvodu se navodi problem istraživanja, ciljeve rada, korištene metode te se daje kratak pregled sadržaja završnog rada.

¹ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20.

² Hrvatska gospodarska komora (2021): Analia izvoznih mogućnosti mliječne industrije u Republici Hrvatskoj, dostupno on-line na: <https://www.hgk.hr/fit4globe-analiza-izvoznih-mogucnosti-mlijecne-industrije> [stranica posjećena 22.06.2022.]

Nakon uvoda, u drugom poglavlju, obrazlaže se regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj te izgled i sadržaj temeljnih financijskih izvještaja.

Treće poglavlje, prikazuje tehnike i postupke financijske analize koji se koriste za zaključivanje o ocjeni uspješnosti i financijske stabilnosti poslovanja društva.

Četvrti dio rada odnosi se na prikaz poslovanja i usporednu analizu financijskih izvještaja vodećih društava u mljekarskoj industriji (Vindija, Dukat i Meggle) na temelju prethodno definiranih tehnika i postupaka financijske analize.

Nakon detaljne analize doneseni su osnovni zaključci do kojih se došlo provedenim istraživanjem.

2. Regulatorni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj

2.1. Pojam i cilj financijskog izvještavanja

Za financijsko izvještavanje regulatorni okvir čine računovodstvena regulativa i računovodstvena legislativa. Računovodstvena regulativa na domaćoj ili međunarodnoj razini definirana je zakonima i propisima. Pravila, standardi, načela i odredbe potrebni za vođenje temeljnih knjiga i sastavljanje financijskih izvještaja i vrednovanja definirani su računovodstvenim propisima koji se odnose samo na zakone i propise koje donosi zakonodavna skupština.³

Financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj primarno je regulirano Zakonom o računovodstvu.⁴

“Zakonom o računovodstvu uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.”⁵

Obveze u ogledu sastavljanja financijskih izvještaja razlikuju se s obzirom na veličinu. Tablica 1 prikazuje podjelu poduzetnika s obzirom na kriterij veličine.

Tablica 1: Temeljna podjela poduzetnika

VELIČINA	MIKRO PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	MALI PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	SREDNJI PODUZETNICI (ako ne prelaze 2 od 3 kriterija)	VELIKI PODUZETNICI (ako prelaze 2 od 3 kriterija)
Aktiva	2.600.000	30.000.000	150.000.000	150.000.000
Prihod	5.200.000	60.000.000	300.000.000	300.000.000
Prosječan broj zaposlenih	10	50	250	250

Izvor: Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, čl. 5.

³ Šodan, S. (2019): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, Predavanje 2, str. 2.-3

⁴ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20.

⁵ Ibid., čl. 1.

Zakon o računovodstvu poduzetnike razvrstava na mikro, male, srednje i velike poduzetnike prema pokazateljima koji se ustanovljavaju posljednjeg dana poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini u kojoj se sastavljaju financijski izvještaji. Mjerila koja klasificiraju poduzetnike dijelimo na visinu ukupne aktive, visinu prihoda te prosječan broj zaposlenih tijekom poslovne godine.⁶

Mikro poduzetnik je onaj kojem dva od tri kriterija ne prelaze zadane iznose pokazatelja:

- ukupna aktiva 2.600.000 kn
- prihod 5.200.000 kn
- prosječan broj zaposlenih prilikom poslovne godine – 10 radnika.

Mali poduzetnici je onaj kojem dva od tri kriterija ne prelaze zadane iznose pokazatelja:

- ukupna aktiva 30.000.000 kn
- prihod 60.000.000 kn
- prosječan broj zaposlenih prilikom poslovne godine – 50 radnika.

Srednji poduzetnici su oni kojima dva od tri kriterija ne prelaze zadane iznose pokazatelja:

- ukupna aktiva 150.000.000 kn
- prihod 300.000.000 kn
- prosječan broj zaposlenih prilikom poslovne godine – 250 radnika.

Veliki poduzetnici su oni kojima dva od tri kriterija prelaze zadane iznose pokazatelja:

- ukupna aktiva 150.000.000 kn
- prihod 300.000.000 kn
- prosječan broj zaposlenih prilikom poslovne godine – 250 radnika

Na temelju prethodne tablice i objašnjenih kriterija trgovačka društva Vindija d.d. i Dukat d.d. spadaju u velike poduzetnike, jer zadovoljavaju 2 od 3 tražena kriterija, dok trgovačko

⁶ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, čl. 5.

društvo Meggle Hrvatska d.o.o. svrstavamo u srednje poduzetnike jer ne prelazi dva od tri tražena kriterija.

Zakon o računovodstvu nalaže primjenu sljedećih standarda financijskog izvještavanja: Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI) ili Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI).

Veliki poduzetnici te poduzetnici koji trguju dionicama ili obveznicama koje su inkorporirane ili se spremaju za uvrštenje na organizirano tržište vrijednosnih papira obvezni su sastavljati i podnositi godišnje financijske izvještaje u skladu s MSFI. Ostali poduzetnici obvezni su sastavljati i podnositi godišnje financijske izvještaje u skladu s HSFI.⁷

Hrvatske standarde financijskog izvještavanja donosi i objavljuje OSFI (Odbor za standarde financijskog izvještavanja), sukladno Zakonu o računovodstvu. Cilj postojanja i primjene ovih standarda stoji u definiranju temelja za provedbu financijskih izvještaja, kao alat pomoći revizorima za uvid i provjeru izvješća te kao pomoć korisnicima za razjašnjavanje izvješća.⁸

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja sadržavaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove izmjene i povezana značenja te Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), njihove izmjene i povezana značenja, koji su definirani od Europske komisije i publicirani u službenom listu Europske unije - odredba stupa na snagu danom ulaska u EU.⁹

Financijski izvještaji formulirani su prikaz financijskog stanja i prometa poslovanja nekog poslovnog subjekta. Može se zaključiti da financijski izvještaji pružaju relevantne podatke o financijskom položaju društva, financijskim rezultatima i novčanim tokovima koji su važni velikom broju korisnika pri donošenju ekonomskih odluka.

⁷ Grupa autora (ur. Gulin, D.) (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 1.

⁸ Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2022): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, br. 86/15

⁹ Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2022): MSFI nakon pristupanja RH EU, dostupno on line na: <https://www.osfi.hr/>, [stranica posjećena 04.07.2022.]

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Financijski izvještaji važni su širokom krugu korisnika jer pružaju informacije o ekonomskoj aktivnosti korisnika, podloga su za donošenje poslovnih odluka, pružaju kvantitativnije informacije te služe kao paralela između korisnosti informacija i troškova koje iziskuju.

Financijski izvještaji osmišljeni su kako bi zainteresiranim korisnicima pružili kontekst i informacije o financijskom stanju i razinama uspješnosti trgovačkog društva. Korisnicima treba predočiti sve informacije u obliku koji je jasan i razumljiv za analizu. Informacije su prezentirane u temeljnim financijskih izvještajima, a prema Zakonu o računovodstvu to su:¹⁰

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala
- bilješke uz financijske izvještaje

Prema Zakonu o računovodstvu mikro i mali poduzetnici imaju obvezu sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka i bilješke uz financijske izvještaje, dok srednji i veliki uz to još trebaju sastavljati izvještaj o promjenama kapitala i izvještaj o novčanom toku prema direktnoj ili indirektnoj metodi, te obveznici primjene MSFI uz već nabrojeno obvezni su izrađivati i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.¹¹

Na hrvatskom jeziku i u hrvatskoj valuti sastavljaju se poslovne knjige, financijski izvještaji i drugi izvještaji koji se čuvaju trajno u izvorniku.

Izvještaji su međusobno povezani, te se nadovezuju jedan na drugi.

Gospodarski subjekti obvezni su sastavljati financijske izvještaje te voditi poslovne knjige da bi ostali subjekti imali uvid u njihove poslovne događaje, financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzetnika.

Financijski izvještaji trebaju biti razumljivi što znači da informacije trebaju biti točne i razumljive korisnicima, u njima treba prezentirati sve značajne informacije na usporediv način, te sve informacije prezentirane u financijskim izvještajima trebaju biti jasne i potpune.

¹⁰ Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, čl. 19

¹¹ Ibid.

2.2.1. Bilanca

Bilanca je sustavni prikaz imovine, obveza i kapitala na određeni datum. Na temelju bilance ocjenjuje se financijski položaj poduzeća. Prema MSFI parametri koji su u direktnom odnosu s izračunavanjem financijskog položaja jesu imovina, obveze i kapital:¹²

- imovina (sredstvo) je resurs koji je pod kontrolom poduzeća, koji proizlazi iz prošlih događaja i od kojeg se očekuju buduće ekonomske koristi.
- obveza je postojeći dug poduzeća, proizašao iz prošlih događaja, za čije se podmirenje očekuje smanjenje resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi
- kapital (glavnica) je ostatak imovine nakon oduzimanja svih njegovih obveza

Treba naglasiti da poslovna godina počinje formiranjem početne bilance, a završava se formiranjem završne bilance.

Imovina i njezini izvori po početnoj vrijednosti i strukturi u novoj poslovnoj godini prikazani su u početnoj bilanci, a u završnoj bilanci prikazana je imovina i njeni izvori nakon što je došlo do promjena u aktivni i pasivi za promatrano razdoblje.

Bilanca treba dati odgovore na sljedeća pitanja:¹³

- Kakva je financijska snaga poduzeća?
- Kakva je likvidnost?
- Kakva je zaduženost poduzeća?
- Kakva je horizontalna financijska struktura, tj. u kojem je omjeru imovina financirana iz vlastitih i tuđih izvora
- Kakav je položaj promatranog poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje, u odnosu prema poduzećima slične djelatnosti itd.

Može se zaključiti da je od iznimne važnosti poznavati osnovne oblike imovine i osnovne elemente njenih izvora, kako bi mogli utvrditi prednosti i nedostatke u poslovanju te predvidjeti buduće poslovanje. Tablica 2 prikazuje strukturalni prikaz bilance.

¹² Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 93.

¹³ Ibid., str. 94.

Tablica 2: Struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A)Potraživanja za upisani, a neuplaćeni kapital B)Dugotrajna imovina • Nematerijalna imovina • Materijalna imovina • Dugotrajna financijska imovina • Potraživanja • Odgođena porezna imovina C)Kratkotrajna imovina • Zalihe • Potraživanja • Kratkotrajna financijska imovina • Novac u banci i blagajni D)Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi E)Ukupna aktiva F)Izvanbilančni zapisi	A)Kapital i rezerve • Temeljni (upisani) kapital • Kapitalne rezerve • Rezerve iz dobiti • Revalorizacijske rezerve • Rezerve fer vrijednosti i ostalo • Zadržana dobit ili preneseni gubitak • Dobit ili gubitak poslovne godine • Manjinski (nekontrolirajući) interes B)Rezerviranja C)Dugoročne obveze D)Kratkoročne obveze E)Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja F)Ukupna pasiva G) Izvanbilančni zapisi

Izvor: Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 95/16, 144/20

Bilanca se sastoji od dva dijela. Prvi dio je aktiva u kojoj vidimo imovinu poduzeća, a drugi dio je pasiva u kojoj se nalaze svi izvori imovine poduzeća. Aktiva i pasiva trebaju biti u ravnoteži, što znači da ukupna imovina treba biti jednaka zbroju kapitala i obveza. U Republici Hrvatskoj imamo zadanu shemu po kojoj se razvrstavaju aktiva i pasiva. Aktiva je razvrstana prema načelu rastuće likvidnosti, a pasiva prema načelu opadajuće ročnosti.

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj pomoću kojeg se izračunava financijski rezultat poslovanja društva za promatrano razdoblje. Prema Zakonu o računovodstvu obavezno je sastavljati račun dobiti i gubitka jednom godišnje na kraju poslovne godine.¹⁴

Prihode i rashode sagledavamo s aspekta utjecaja na povećanje ili smanjenje ekonomske koristi te:¹⁵

- prihodi predstavljaju “povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja sredstava ili smanjenja obveza , što ima kao posljedicu povećanje glavnice, ali ne ono u vezi s uputama vlasnika“.

¹⁴ Narodne novine (2015): Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, čl.19.

¹⁵ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 110.

- rashodi predstavljaju “smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava, što ima kao posljedicu smanjenja glavnice, ali ne one u vezi s raspodjelom glavnice“.

Osnovni model u našoj praksi sastoji se od poslovnih i financijskih prihoda s jedne strane, te poslovnih i financijskih rashoda s druge strane, pri čemu se rezultat prikazuje kao dobit ili gubitak prije oporezivanja, a zatim kao dobit ili gubitak nakon oporezivanja, po odbitku poreza na dobit. Klasifikacija prihoda i rashoda dalje se analitički raščlanjuje na podskupine i vrste prihoda i rashoda. Bitna značajka računa dobiti i gubitka je da su rashodi iskazani u njemu kategorizirani prema prirodnoj vrsti troškova, što je ograničavajući faktor za neke financijske analize i tumačenje njezinih rezultata. Širi model računa dobiti i gubitka također uključuje prihode i rashode iz udjela u dobiti i gubitku društava ili zajedničkih pothvata s relevantnim sudjelujućim interesima.¹⁶

Račun dobiti i gubitka sastavlja se na temelju računa glavne knjige na kojima se evidentiraju različite vrste prihoda i rashoda. Tablica 3 prikazuje skraćeni prikaz računa dobiti i gubitka.

Tablica 3: Shema računa dobiti i gubitka

Osnovna struktura i sadržaj računa dobiti i gubitka
1. Poslovni prihodi
2. Poslovni rashodi
3. Financijski prihodi
4. Financijski rashodi
5. Udio u dobiti od društva povezanih sudjelujućim interesima
6. Udio u dobiti od zajedničkih pothvata
7. Udio u gubitku od društva povezanih sudjelujućim interesima
8. Udio u gubitku od zajedničkih pothvata
9. Ukupni prihodi
10. Ukupni rashodi
11. Dobit ili gubitak prije oporezivanja
12. Porez na dobit
13. Dobit ili gubitak razdoblja

Izvor: Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 95/2016, 144/20.

¹⁶ Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka: Obrazovanje za poduzetništvo E4E 10 (1), str. 84-103. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/239703> [pristupljeno 20. svibnja 2022.].

2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala ima za svrhu da prikaze povećanje ili smanjenje kapitala za vrijeme obračunskog razdoblja, točnije između dva datuma bilanca (tekuće i poslovne godine).

Na promjenu vrijednosti kapitala izravno utječu:¹⁷

- revalorizacija dugotrajne materijalne imovine
- revalorizacija dugotrajne nematerijalne imovine
- rezerve fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju
- tekući i odgođeni porezi
- ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja
- učinkovita zaštita novčanog toka
- promjene računovodstvene politike.

Moguće promjene u kapitalu uključuju: povećanja ili smanjenja rezervi, povećanja ili smanjenja upisanog kapitala, povećanja ili smanjenja zadržane dobiti te godišnju dobit i gubitak koji se prenose. U izvještaju o promjeni kapitala trgovačko društvo treba jasno navesti iznos isplata dobiti za koje je izglasano da se raspodijele vlasnicima u obliku dividende ili udjela u dobiti u određenom razdoblju. Svrha mu je prikazati promjene u financijskom stanju koje proizlaze iz odluka koje je poduzetnik donio tijekom obračunskog razdoblja promatranja.¹⁸

2.2.4. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima daje uvid u priljeve kao i u sve odljeve novca kroz promatrani period.

Aktivnosti kojima se ostvaruju priljevi i odljevi novca su:¹⁹

- Poslovne aktivnosti
- Investicijske aktivnosti
- Financijske aktivnosti.

¹⁷ Crikveni Filipović, T. (2017): Izvještaj o promjenama kapitala. Računovodstvo, revizija i financije, br, 2, str. 82.

¹⁸ Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka: Obrazovanje za poduzetništvo E4E 10 (1), str. 84-103. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/239703> [pristupljeno 20. svibnja 2022.].

¹⁹ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 126.

Poslovne aktivnosti imaju najveći utjecaj na poslovanje poduzeća i donose najviše koristi. Najčešće poslovne aktivnosti su: primitci od prodaje roba ili usluga; primitci od provizija i naknada; primici od osiguravajućih društava; naknade za robu ili usluge koje isporučuju dobavljači; naknade zaposlenicima; naknade vezane uz plaćanje poreza; trošak premija osiguranja.²⁰

Investicijske aktivnosti se povezuju s promjenama dugotrajne imovine. Stoga su najčešće investicijske aktivnosti: primitci od prodaje nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine; primitci od otplate kredita drugima; primitci temeljeni na prodaji financijske imovine; naknade za stjecanje materijalne i nematerijalne imovine, izdatci po osnovi danih kredita, trošak kupnje dionica.²¹

Financijske aktivnosti povezane su s financiranjem poduzeća, odnosno strukturom kapitala i obveza. Najučestalije radnje povezane s financijskim aktivnostima su: primitci od izdavanja dionica; primici od izdavanja obveznica; primitci od primljenih kredita; izdaci za otkup vlastitih dionica; izdaci za dividende i kamate; izdaci na osnovi otplate kredita.²²

Razlikujemo dvije metode kod formuliranja izvještaja o novčanom toku. Direktna metoda, odnosno primitci i izdatci se klasificiraju prema gore navedenim djelatnostima, odnosno bruto načelu, a njihovi novčani tijekovi iskazuju se zasebno. Koristeći drugu indirektnu metodu, financijski rezultati se ispravljaju za utjecaj nemonetarnih transakcija kao što su amortizacija, promjene u vrijednosti zaliha, potraživanja, obveze.

2.2.5. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pokazuje izmjene nastale na kapitalu i rezervama koje nisu uključene u račun dobit i gubitak te nisu rezultat uplata ili isplata kapitala vlasnicima. Ostali oblici sveobuhvatne dobiti jesu revalorizacijske rezerve koje nastaju kada se računovodstvena vrijednost imovine naraste zbog revalorizacije, priljeve ili odljeve novca koji proizlaze iz naknadnog izračuna financijskih izvještaja inozemnih poslovanja, naknadni priljev ili odljev novca nastao zbog mjerenja financijskih izvještaja dostupnih za prodaju.²³

²⁰ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 126.

²¹ Ibid., str. 126.

²² Ibid., str. 127.

²³ Fininfo (2022): Financijski izvještaji, El concept d.o.o., dostupno online na: <https://www.fininfo.hr/> [pristupljeno 03. srpnja 2022.].

Sukladno MSFI, ovaj izvještaj primjenjuju srednji i veliki poslovni subjekti. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti može se projicirati kao jedan ili dva izvještaja. Ako se projicira kao dva onda prvi dio iznosi temeljne stavke dobiti i gubitka, a drugi kreće s dobiti ili gubitkom te se nastavlja sa stavka ostale sveobuhvatne dobiti.

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje omogućuju detaljnije informacije i pojašnjenja pojedinih stavki u bilanci, računu dobiti i gubitka te novčanog tijeka koji nisu vidljivi u prednjim izvještajima. Prema prijedlogu Odbora za standarde financijskog izvještavanja poduzetnik ima obvezu sastaviti bilješke koje se odnose na godišnje financijske izvještaje.

U bilješkama sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja veliki poduzetnici i subjekti od javnog interesa dužni su navesti i: iskaz o ukupnim naknadama koje neovisni revizori ili revizorska društva naplaćuju za provedbu zakonske godišnje revizije, ukupne naknade za druge usluge provjere, podatke o naknadama za obavljanje poslova provjere stanja, iznos naknade za poslove financijskog savjetovanja te izdatci za vrednovanje i razvoj kao osnova za isplatu državnih potpora.²⁴

Na temelju bilježaka korisnici imaju uvid u dodatna objašnjenja pojedinih ili svih stavki koje se nalaze u temeljnim i ostalim izvještajima. Bilješke se sastavljaju u skladu s usvojenim računovodstvenim politikama temeljenim na MSFI, odnosno HSFI.²⁵

²⁴ Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 95/16, 144/20, čl.4.

²⁵ Grupa autora (ur. Gulin, D.) (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str.73.

3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Proces analize financijskih izvještaja uključuje korištenje čitavog niza različitih postupaka utemeljenih na raščlanjivanju i uspoređivanju. Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize.²⁶ Horizontalnom analizom nastoji se uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Kroz provedenu analizu ocjenjuje se kakva je uspješnost i sigurnost promatranog poduzeća. Horizontalna analiza provodi se na temelju komparativnih izvješća, tako da se sve stavke kroz godinu uspoređuju s prethodnom godinom.

Suprotno tome, vertikalna analiza pruža uvid u koncepciju financijskih izvještaja. Vertikalna analiza dolazi do međusobnog uspoređivanja financijskih podataka u jednoj godini. Vertikalna analiza provodi se na temelju strukturnih financijskih izvještaja, koji daju uvid u poslovanje. Sam proces provedbe vertikalne analize provodi se tako da se aktiva i pasiva izjednače sa 100, te se sve ostale stavke bilance stavljaju u odnos s njima. Kod računa dobiti i gubitka ukupne prihode označimo sa 100, te sve ostale stavke stavljamo u odnos s njima.

Temeljni financijski izvještaji koliko god bili jasno prezentirani, transparentni i točni ipak ne pružaju dovoljno informacija da bi se pravedno mogla ocijeniti kvaliteta poslovanja pojedinog poduzeća. Indikatori uspješnosti poslovanja društva pomoći će kod stvaranja potpune slike o određenom društvu. Pokazatelj je racionalni broj koji u odnos stavlja dvije ekonomske veličine. S obzirom na vremensku dimenziju financijske pokazatelje dijelimo na:²⁷

- grupa financijskih pokazatelja koji uzimaju u obzir kako je trgovačko društvo poslovala u određenom vremenskom razdoblju (obično godinu dana), a na osnovi informacija u računu dobiti i gubitka (račun dobiti i gubitka)
- grupa financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se poklapa s trenutkom izrade bilance, odražavajući financijski položaj poduzeća u tom trenutku. Općenito gledamo na pokazatelje kao na nositelje informacija potrebnih za upravljanje poslovanjem i razvoj tvrtke. Stoga se pokazatelji formiraju i izračunavaju kako bi se stvorio repozitorij informacija za donošenje određenih poslovnih odluka.

²⁶ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja—načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 268.

²⁷ Ibid., str. 44

Uspješno poslovanje mora zadovoljiti dva osnovna kriterija: kriterij sigurnosti i kriterij uspješnosti. Kriterij sigurnosti ocjenjuje se kroz pokazatelje likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti. Oni opisuju financijski položaj društva, dok se uspješnost ili efikasnost poslovanja mjeri pokazateljima aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.²⁸

Kako bi mogli donijeti zaključak o valjanosti dobivenih rezultata, potrebno je izračunati potrebne pokazatelje. Sukladno dobivenim rezultatima, možemo dati ocjenu koje poduzeće posluje najuspješnije.

U nastavku su ukratko objašnjene osnovne skupine pokazatelja i njihovi izračuni.

3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti utvrđuju se na temelju podataka dostupnih u bilanci. Likvidnost je moć poduzeća da podmiri nastale kratkoročne obveze. Tablica 5 prikazuje osnovne pokazatelje likvidnosti i način njihova izračuna.

Tablica 5: Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 46

Kao što naziv sugerira, **koeficijent trenutne likvidnosti** ukazuje na sposobnost poduzeća u vidu otplate dospjelih dugova. To nije najpouzdanije mjerilo likvidnosti jer bi netko mogao uplatiti veći iznos na račun u danu, a koeficijent bi bio visok iz čega bi se moglo zaključiti da tvrtka nema problema s likvidnošću. Prva razina vrednovanja pokazuje koeficijent trenutne likvidnosti, uspoređujući novac kao najlikvidniji oblik imovine s kratkoročnim obvezama. Druga razina vrednovanja je **koeficijent ubrzane likvidnosti**, a obično ima vrijednost najmanje 1, stoga bi zbroj potraživanja i novca moramo biti najmanje jednak kratkoročnim obvezama. **Koeficijent tekuće likvidnosti** je najopsežniji pokazatelj likvidnosti, izračunat kao omjer financijske imovine i obveza, a vrijednost bi trebala biti minimalno 2, iz čega proizlazi duplo veća vrijednost kratkotrajne imovine no kratkoročnih obveza.. Time je zadovoljeno tzv. “zlatno pravilo“ likvidnosti.

²⁸ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 45.

Koeficijent financijske stabilnosti odražava koncept usklađenosti strukture imovine sa strukturom izvora imovine te se u tome kontekstu radi o pokazatelju kojime se ocjenjuje financijsko stanje.²⁹ „Zlatno pravilo“ kaže kako bi se dugotrajna imovina trebala pokriti iz dugoročnih izvora sredstava, dok bi kratkotrajnu imovinu trebalo pokriti iz kratkoročnih izvora sredstava. Prema tome, koeficijent financijske stabilnosti trebao bi imati vrijednost manju od 1.

3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelje zaduženosti možemo promatrati kao odnos koji stavlja u omjer visinu vlastitog financiranja u odnosu na tuđe izvore financiranja. Oni pokazuju omjer financiranja iz tuđih sredstava i financiranja iz vlastitih sredstava. Tablica 6 prikazuje osnovne pokazatelje zaduženosti i način njihova izračuna.

Tablica 6: Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent vlastitog financiranja	Kapital i rezerve	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Kapital i rezerve
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Pokriće troškova kamata	Bruto dobit + kamate	Kamate
Stupanj pokrića 1	Kapital i rezerve	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića 2	Kapital i rezerve + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja – načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 49.

Zaduženost nije nužno loša jer ako se razina zaduženosti kontrolira i posuđena sredstva pravilno koriste, zaduženost može povećati povrat na ulaganja.³⁰ Poduzeću se isplati dodatno zaduživati ako se može zadužiti po kamatnim stopama koje su niže od rentabilnosti imovine.³¹ Najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja. Formiraju se na bilančnoj osnovi, što znači da odražavaju statične obveze, točnije, odražavaju strukturu obveza, pokazujući koliko imovine dolazi iz vlastitog kapitala, a koliko iz duga. **Koeficijent zaduženosti** pokazuje odnos ukupne imovine i ukupnih obveza, dok **koeficijent vlastitog financiranja** predstavlja odnos ukupne imovine i kapitala. Zbroj ova dva

²⁹ Ježovita, A. (2018): Specifičnosti analize financijskih izvještaja proračunskih korisnika. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 16(2), 88.

³⁰ Ježovita, A. (2015): Ocjena sigurnosti poslovanja poduzeća realnog sektora u Republici Hrvatskoj. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 13(1), 75-91.

³¹ Grupa autora (2019): Utjecaj zaduženosti na rentabilnost poslovnog subjekta. (ur. Vuko, T.) Zbornik radova - 54. jesensko savjetovanje "Računovodstvo, revizija i porezi u praksi", Split, Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split, str. 5.

pokazatelja, koji pokazuje koliki dio imovine dolazi iz vlastitih sredstava, odnosno iz drugih izvora mora biti 1. S druge strane, vrijednost **koeficijenta financiranja** trebala bi biti manja od 1, tj. ukupne obveze trebaju biti manje od kapitala i rezervi. **Pokriće troškova kamata** obrnuto je proporcionalno zaduživanju, te se vidi koliko su puta kamate pokriveno bruto dobiti. **Stupanj pokrića 1** utvrđuje se visinu udjela dugotrajne imovine koja je financirana iz vlastitih izvora, dok se **stupnjem pokrića 2** analizira koliko je iz dugoročnih izvora pokrivena dugotrajna imovina.

3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti prikazuju brzinu cirkuliranja imovina u poslovnom procesu. Pokazatelji aktivnosti mjere uspješnost u upravljanju imovinom poduzeća, odnosno brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Tablica 7 prikazuje osnovne pokazatelje aktivnosti i način njihova izračuna.

Tablica 7: Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupni prihodi	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupni prihodi	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja	Broj dana u godini	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 51.

Brzo vrijeme cirkuliranja predstavlja vrijeme koje je potrebno za provedbu procesa od kupnje zaliha, proizvodnje pa sve do prodaje. **Koeficijent obrta ukupne imovine** kazuje nam koliko poduzeće dobro rabi svoju ukupnu imovinu za stvaranje prihoda, dok nam **koeficijent obrta kratkotrajne imovine** pokazuje kako poduzeće koristi svoju kratkotrajnu imovinu zarad ostvarenja prihoda. Poželjno je da koeficijent obrta bude što veći odnosno da je vrijeme vezivanja imovina što kraće.³² **Koeficijent obrtaja potraživanja**, omogućuje informacije o tome koliko puta tvrtka naplaćuje potraživanja svake godine. Obrnuto je proporcionalno s **trajanjem naplate potraživanja**, svako poduzeće želi da je taj koeficijent što veći, kako bi što prije naplatili svoja potraživanja.

³² Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str.51

3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Ekonomičnost poslovanja je izraz učinka potrošnje svih faktora proizvodnje. Tablica 8 prikazuje osnovne pokazatelje ekonomičnosti i način njihova izračuna.

Tablica 8: Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja	Poslovni prihodi	Poslovni rashodi
Ekonomičnost prodaje	Prihodi od prodaje	Rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 52

Ekonomičnost ukupnog poslovanja promatra se kao odnos ukupnog prihoda i ukupnog rashoda, a veći ekonomski pokazatelj, ukazuje na to da je tvrtka uspješnija. Kada je vrijednost ovog pokazatelja veća od 1, poduzeće ostvaruje neto dobit. U protivnom, odnosno ako je vrijednost ovog pokazatelja manja od 1, društvo bilježi neto gubitak. Što je viša vrijednost ekonomskog pokazatelja za cjelokupno poslovanje, to je bolje za poduzeće, jer pokazuje da poduzeće ostvaruje veći ukupni prihod po jedinici ukupnih rashoda.

Ekonomičnost prodaje prikazuje ostvaruje li poduzeće dobit iz svakodnevnog poslovanja, a uzima u odnos prihode i rashode iz redovnog poslovanja. Viša vrijednost ovog koeficijenta je bolja jer tvrtka ostvaruje više prihoda za svaku potrošenu kunu.³³ Poželjno bi bilo da **ekonomičnost financiranja** bude veća od 1, ali u većini slučajeva nije problem ako je ekonomičnost financiranja manja od 1 sve dok je ukupna ekonomičnost veća od 1 jer je uobičajeno da se poduzeća zadužuju dok nije uobičajeno da imaju povećane financijske prihode.

³³ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 52

3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti ukazuju na to koliko tvrtka može zaraditi i koliko može vratiti na uloženo. Tablica 9 prikazuje osnovne pokazatelje profitabilnosti i način njihova izračuna.

Tablica 9: Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti	Brojnik	Nazivnik
Neto marža profita	Neto dobit + rashodi od kamata	Ukupni prihodi
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + rashodi od kamata	Ukupni prihodi
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + rashodi od kamata	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + rashodi od kamata	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	Neto dobit	Kapital i rezerve

Izvor: Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 5

Profitne marže ocjenjuju koliko je tvrtka uspješna u zadržavanju prihoda koje stvara u obliku povećanja dobiti od troškova kamata. Jedina razlika između neto profitne marže i bruto profitne marže je uključivanje poreza na dobit u brojniku.³⁴ **Rentabilnost ukupne imovine** pokazuje koliko je poduzeće sposobno da ostvari povrate na ukupno uložene resurse. Kao i kod profitne marže, razlika između neto i bruto rentabilnosti je u porezu. **Rentabilnost vlastitog kapitala** odražava učinkovitost korištenja vlastitog kapitala. Osim menadžera i vlasnika, taj podatak zanima i vjerovnike, u ovom slučaju EBIT koji pokazuje odnos između EBIT-a uvećanog za kamata i ukupni prihod.³⁵

³⁴ Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja–načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF, str. 52.

³⁵ Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka: Obrazovanje za poduzetništvo E4E 10 (1), str. 84-103. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/239703> [pristupljeno 20. svibnja 2022.].

4. Usporedna analiza poslovanja odabranih društava u mljekarskoj industriji

4.1. Dukat d.d.

Dukat d.d. je mliječna industrija koja ima sjedište u Zagrebu. Dukat d.d. svoje poslovanje temelji se na preradi svježeg sirovog mlijeka s hrvatskih farmi. Proizvodni program uključuje mlijeko, fermentirane proizvode, vrhnje, mliječne namaze, slastice, maslac i sireve. Tvrtka Dukat d.d. otkupljuje najveću količinu sirovog mlijeka u Republici Hrvatskoj i proizvodi ga u potpunosti od najkvalitetnijih mliječnih sirovina. Dukat d.d. stalno radi na inovacijama, u vidu novih proizvoda, te iste izvozi u 86 država diljem svijeta. Usvojene su međunarodne norme koje jamče kvalitetu, sigurnosti i zdravstvenu ispravnost hrane: ISO 9001 za sustav upravljanja hranom, ISO 22000 za upravljanje sigurnošću hrane, IFS, HACCAP te košer i halal certifikate za pojedine skupine proizvoda, certifikat 14001 za sustav upravljanja okolišem te ISO 50001 za sustav upravljanja energijom.³⁶

Slika 1: Logo poduzeća Dukat d.d.

Izvor: <https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/dukat-d-d/>

Povijest poduzeća Dukat d.d. započinje davne 1912. godine, kada je prvobitno otvorena Gradska mljekara u Zagrebu koja je nakon dugogodišnjeg mukotrpnog rada, svoj naziv promijenila u Zagrebačka mljekara, točnije 1969. godine u Dukat zagrebačka mljekara. 1993. godine Luka Rajić prerasta u čelnog čovjeka poduzeća Dukat d.d. koje svoje poduzeće proširuje na područje cijele Republike Hrvatske. Segment poslovanja obuhvaćao je tržište mljekarske industrije te tržište pekarskih proizvoda i pića. Dukat d.d. odlučuju se bazirati samo na mliječnu industriju, te se znatno proširuju. 2007. godine za 280 mil., eura dolazi do

³⁶ Znakovi hrvatske kontrole (2022): Brendirajmo hrvatsku kvalitetu - Dukat d.d., dostupno on-line na: <https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/dukat-d-d/> [stranica posjećena 27.05.2022.]

prodaje francuskom Lactalisu, svjetskoj mljekarskoj industriji u čijem se vlasništvu Dukat nalazi i danas.³⁷

Slika 2: Logo Lactalis grupe

Izvor: <http://www.stara.suvremena.hr/14686.aspx>

4.1.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Dukat d.d.

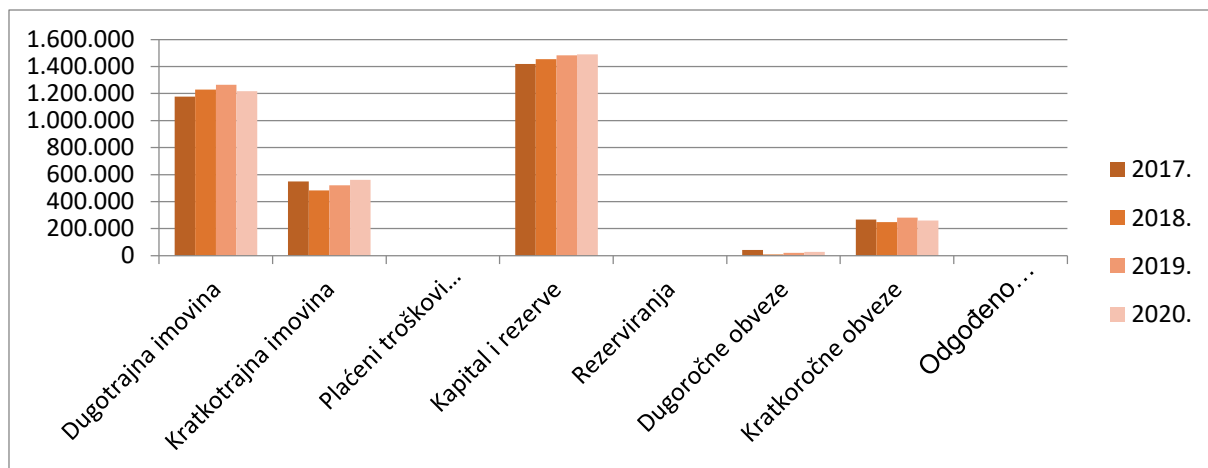
Tablica 10 predočava horizontalnu analizu skraćene bilance poduzeća Dukat d.d (zbog preglednosti ovdje je prezentirana skraćena horizontalna analiza – bez usporedbe 2018. i 2019. godine, a potpuna analiza nalazi se u priložima). Uz tablicu priložen je i grafikon 1 koji prikazuje kretanje elemenata aktive i pasive kroz godine.

Tablica 10: Horizontalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Dugotrajna imovina	1.178.169	1.229.477	4,35	1.265.780	1.217.762	-3,79
Kratkotrajna imovina	548.800	483.350	-11,93	520.198	561.752	7,99
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	0	0	-	0	0	-
Ukupna aktiva	1.726.969	1.712.827	-0,82	1.785.978	1.779.514	-0,36
Kapital i rezerve	1.417.785	1.454.553	2,59	1.482.982	1.490.184	0,49
Rezerviranja	0	0	-	0	0	-
Dugoročne obveze	41.963	9.724	-76,83	20.191	28.316	40,24
Kratkoročne obveze	267.221	248.550	-6,99	282.805	261.014	-7,71
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	0	-	0	0	-
Ukupna pasiva	1.726.969	1.712.827	-0,82	1.785.978	1.779.514	-0,36

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d.; dostupno na: www.fina.hr

³⁷ Dukat d.d. (2022): Dukat d.d., dostupno on-line na: <https://www.dukat.hr/> [stranica posjećena 20.05.2022.]

Grafikon 1: Kretanje temeljnih stavki aktive i pasive poduzeća Dukat d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Dukat d.d.

Tablica 10, grafikon 3 i prilog 1 prikazuju sljedeće: dugotrajna imovina najveće povećanje u odnosu na prethodnu godinu imala je u 2018. godini 4,35%, dok u 2020. godini bilježimo pad za 3,79% u usporedbi s 2019. godinom. Suprotno dugotrajnoj imovini, kratkotrajna imovina najveće smanjenje ima u 2018. godini 11,93%, te nakon toga bilježi postepeni rast kroz razdoblja i u 2020. godini povećanje iznosi 7,99% u usporedbi s godinom prije. Ukupna aktiva najveću vrijednost ostvaruje u 2019. godini kada je za 4,27% bila veća u odnosu na 2018. godinu.

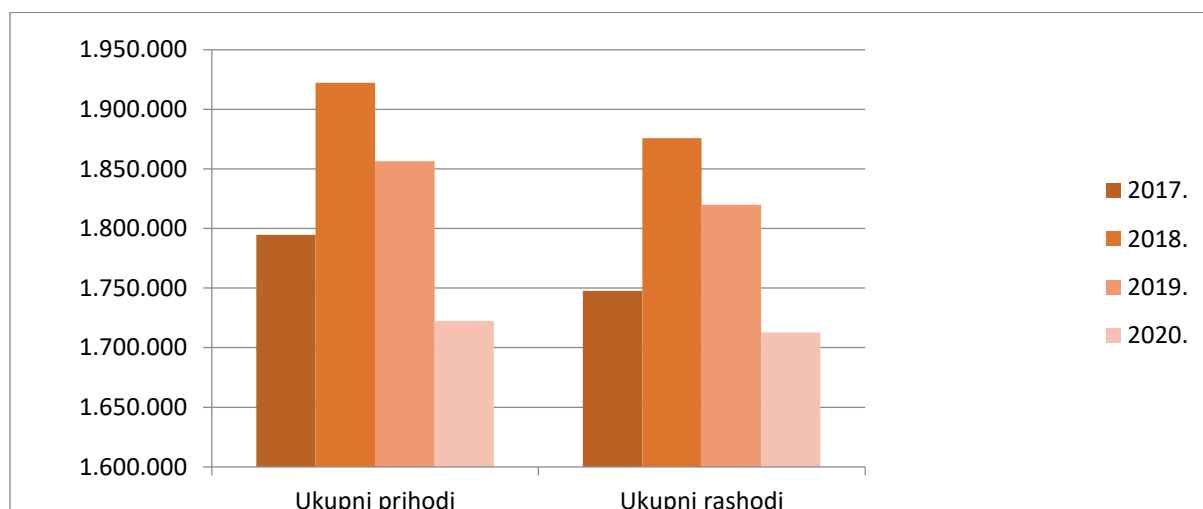
Nadalje, kapital i rezerve u pasivi ostvaruju pozitivan ali opadajući trend kroz vrijeme. U 2018. vidljivo je povećanje od 2,59% u odnosu na 2017., dok u 2020. godini povećanje iznosi 0,49% u odnosu na prethodno razdoblje. Dugoročne obveze zabilježile su smanjenje od 76,83% u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, da bi u 2020. godini ostvarile rast od 40,24% u odnosu na prethodnu godinu. Kratkoročne obveze u 2019. godini ostvaruju povećanje od 13,78% u odnosu na 2018. godinu. Te naposljetku, ukupna pasiva kao i ukupna aktiva rast bilježi jedino u 2019. godini od 4,27% u odnosu na prethodno razdoblje.

Tablica 11 predočuje horizontalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d., a grafikon 2 koji predstavlja kretanje elemenata prihoda i rashoda kroz godine.

Tablica 11: Horizontalna analiza dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Poslovni prihodi	1.775.230	1.918.530	8,07	1.853.249	1.718.846	-7,25
Prihodi od prodaje	1.761.292	1.858.114	5,50	1.831.226	1.704.648	-6,91
Ostali poslovni prihodi	13.938	60.416	333,46	22.023	14.198	-35,53
Poslovni rashodi	1.745.627	1.874.653	7,39	1.819.781	1.712.594	-5,89
Rashodi od prodaje	1.741.422	1.864.072	7,04	1.811.310	1.704.402	-5,90
Ostali poslovni rashodi	4.205	10.581	151,63	8.471	8.192	-3,29
Financijski prihodi	19.317	3.594	-81,39	3.254	3.638	11,80
Financijski rashodi	2.119	1.250	-41,01	251	203	-19,12
Ukupni prihodi	1.794.547	1.922.124	7,11	1.856.503	1.722.484	-7,22
Ukupni rashodi	1.747.746	1.875.903	7,33	1.820.032	1.712.797	-5,89
Dobit prije poreza	46.801	46.221	-1,24	36.471	9.687	-73,44
Porez na dobit	6.460	9.452	46,32	8.042	2.485	-69,10
Dobit ili gubitak razdoblja	40.341	36.769	-8,85	28.429	7.202	-74,67

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Grafikon 2: Kretanje glavnih računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Dukat d.d.

Kod poduzeća Dukat d.d. u 2020. ukupni prihodi niži su u odnosu na prethodnu godinu za 7,22 %, a ukupni rashodi niži su za 5,89%. Rast ukupnih prihoda ostvaren je jedino u 2018. godini, kada su se prihodi povećali za 7,11% u odnosu na 2017. godinu. Ukupni rashodi ostvarili su povećanje također u 2018. godini za 7,33% u odnosu na prethodno promatrano razdoblje. Sve ovo možemo vidjeti i iščitati iz priloženog grafikona koji prati izračune u tablici.

4.1.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Dukat d.d.

Tablica 12 predočava vertikalnu analizu skraćene bilance poduzeća Dukat d.d..

Tablica 12: Vertikalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2020.	%
Dugotrajna imovina	1.178.169	68,22	1.229.477	71,78	1.265.780	70,87	1.217.762	68,43
Kratkotrajna imovina	548.800	31,78	483.350	28,22	520.198	29,13	561.752	31,57
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ukupna aktiva	1.726.969	100,00	1.712.827	100,00	1.785.978	100,00	1.779.514	100,00
Kapital i rezerve	1.417.785	82,10	1.454.553	84,92	1.482.982	83,03	1.490.184	83,74
Rezerviranja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dugoročne obveze	41.963	2,43	9.724	0,57	20.191	1,13	28.316	1,59
Kratkoročne obveze	267.221	15,47	248.550	14,51	282.805	15,83	261.014	14,67
Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ukupna pasiva	1.726.969	100,00	1.712.827	100,00	1.785.978	100,00	1.779.514	100,00

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Tablica 12. predočuje strukturnu bilancu poduzeća Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Iz tablici se vidi kako u građi aktive dugotrajna imovina dominira kroz promatrani period. 2017. godine dugotrajna imovina iznosila je 68,22%, u sljedećoj godini vidimo rast na 71,78%, te u 2019. i 2020. godini pad na 68,43% u strukturi ukupne imovine. Sukladno tome, kratkotrajna imovina čini manje dio ukupne aktive, te u 2020. u odnosu na 2017. vidi se mali pad s 31,78% na 31,57% ukupne aktive.

U strukturi pasive vidi se da najveći dio čine kapital i rezerve, stavka koja je u 2017. godini iznosila 82,10% ukupne pasive. U idućoj godini ta je stavka pasive pala na 84,92%, te je u 2020. godini iznosila 83,72% pasive, što je i dalje visok udio te ukazuje na nisku zaduženost Dukata. Iduća stavka po visini udjela su kratkoročne obveze koje su u 2017. godini iznosile 15,47% ukupne pasive. Ta je stavka u 2020. godini pala na 14,67% te je u svim godinama manja od udjela kratkotrajne imovine što upućuje na to da poduzeće nema problema s tekućom likvidnošću. Dugoročne obveze nisu značajan izvor financiranja te, u 2020. čine samo 1,59% ukupne pasive.

Tablica 13 predočava vertikalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d..

Tablica 13: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2020.	%
Poslovni prihodi	1.775.230	98,92	1.918.530	99,81	1.853.249	99,82	1.718.846	99,79
Prihodi od prodaje	1.761.292	98,15	1.858.114	96,67	1.831.226	98,64	1.704.648	98,96
Ostali poslovni prihodi	13.938	0,78	60.416	3,14	22.023	1,19	14.198	0,82
Poslovni rashodi	1.745.627	97,27	1.874.653	97,53	1.819.781	98,02	1.712.594	99,43
Rashodi od prodaje	1.741.422	97,04	1.864.072	96,98	1.811.310	97,57	1.704.402	98,95
Ostali poslovni rashodi	4.205	0,23	10.581	0,55	8.471	0,46	8.192	0,48
Financijski prihodi	19.317	1,08	3.594	0,19	3.254	0,18	3.638	0,21
Financijski rashodi	2.119	0,12	1.250	0,07	251	0,01	203	0,01
Ukupni prihodi	1.794.547	100,00	1.922.124	100,00	1.856.503	100,00	1.722.484	100,00
Ukupni rashodi	1.747.746	97,39	1.875.903	97,60	1.820.032	98,04	1.712.797	99,44
Dobit prije poreza	46.801	2,61	46.221	2,40	36.471	1,96	9.687	0,56
Porez na dobit	6.460	0,36	9.452	0,49	8.042	0,43	2.485	0,14
Dobit ili gubitak razdoblja	40.341	2,25	36.769	1,91	28.429	1,53	7.202	0,42

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Strukturni račun dobiti i gubitka društva Dukat d.d. za period od 2017. do 2020. godine stavlja promatrane stavke u odnos s ukupnim prihodima. Iz priloženog vidimo kako najveći postotak kroz promatrani period ostvaruju poslovni prihodi u 2018. godini 99,81% ukupnih prihoda. Sukladno tome financijski prihodi u 2018. iznosili su 0,19% ukupnih prihoda. Rashodi od prodaje najveću vrijednost u odnosu na ukupne prihode ostvaruju u 2020. godini u visini od 99,43%. Unutar ukupnih rashoda u 2020. godini 98,95% otpada na rashode od prodaje, a 0,48% na ostale rashode poslovanja.

Udio neto dobiti kroz promatrani period se smanjuje, tako je s početnih 2,25% u 2017. godini, pala na 0,42% u 2020. godini u odnosu na ukupne prihode.

4.2.Vindija d.d.

Vindija d.d. je hrvatska prehrambena tvrtka sa sjedištem u Varaždinu. Vindija d.d. svoje poslovanje temelji na širokoj ponudi mliječnih proizvoda, sokova, mesa, mesnim prerađevina i ostalog.

Slika 3: Logo Vindija d.d.

Izvor: <https://bs.wikipedia.org/wiki/Vindija>

U početnim godinama poslovanja radila je kao gradska mljekara koja je opskrbljivala grad svježim mlijekom i zapošljavala oko 15-ak osoba. Vindija svoju lokaciju i proizvodni pogon nije promijenila sve do danas, samo su se proširili na većem području. Davne 1961. godine počela su prva ulaganja u širenje proizvodnje i rekonstrukciju proizvodnog pogona pa je osim mliječne industrije uveden asortiman sokova. 1977. Vindija je prva u Hrvatskoj počela puniti mlijeko u tetrapak ambalažu, a građani se prvi put susreću s proizvodnom markom 'z bregov koja je do danas stekla status legendarnog brenda.³⁸

Vindijin asortiman danas broji oko 1000 različitih proizvoda od kojih su najpoznatiji 'z bregov, Cekin i Vindon. Vindija ima trgovačke centre u svim većim gradovima u Hrvatskoj, a proizvode distribuira u Bosni i Hercegovini, Srbiji i Makedoniji preko tvrtke članice Vindija trgovine. Uz jaku domaću i regionalnu prisutnost, Vindija izvozi svoje proizvode u zemlje Europske unije. Grupu Vindija danas čini 14 kompanija, od kojih je 8 u Hrvatskoj i 6 u zemljama regije. Zapošljava više od 4000 radnika, s prosječnim godišnjim prometom od 400 milijuna eura. (<http://www.vindija.hr>)³⁹

4.2.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Vindija d.d.

Tablica 14 predočava horizontalnu analizu skraćene bilance poduzeća Vindija d.d. (zbog preglednosti ovdje je prezentirana skraćena horizontalna analiza – bez usporedbe 2018. i 2019. godine, a potpuna analiza nalazi se u priložima). Uz tablicu priložen je i grafikon 3 koji prikazuje kretanje elemenata aktive i pasive kroz godine.

³⁸ Vindija (2022): O nama, dostupno on-line na: <http://www.vindija.hr> [stranica posjećena 27.05.2022.]

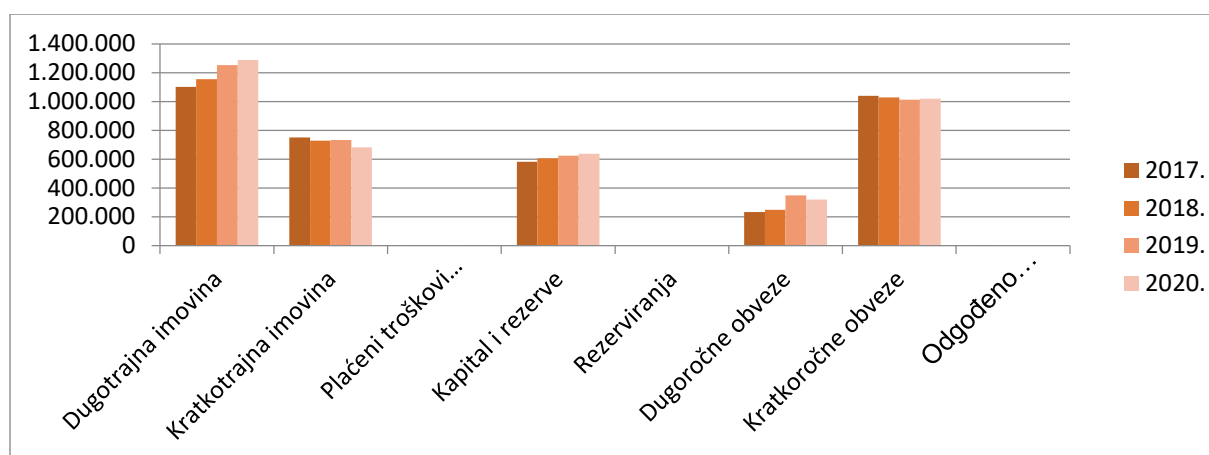
³⁹ Ibid.

Tablica 14: Horizontalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Dugotrajna imovina	1.101.985.458	1.154.671.972	4,78	1.251.446.989	1.287.228.546	2,86
Kratkotrajna imovina	751.521.313	728.837.556	-3,02	733.447.118	682.422.401	-6,96
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	456.590	578.701	26,74	624.376	3.984.236	538,11
Ukupna aktiva	1.853.963.361	1.884.088.229	1,62	1.985.518.483	1.973.635.183	-0,60
Kapital i rezerve	580.905.896	607.209.809	4,53	624.148.316	636.343.411	1,95
Rezerviranja	0	0	-	0	0	-
Dugoročne obveze	233.316.955	248.310.583	6,43	348.032.797	318.981.452	-8,35
Kratkoročne obveze	1.039.694.082	1.028.567.837	-1,07	1.013.337.370	1.018.310.320	0,49
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	46.428	0	100,00	0	0	-
Ukupna pasiva	1.853.963.361	1.884.088.229	1,62	1.985.518.483	1.973.635.183	-0,60

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d.; dostupno na:

www.fina.hr

Grafikon 3: Kretanje glavnih stavki aktive i pasive poduzeća Vindija d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Vindija d.d.

Horizontalna analiza bilance Vindija d.d. jasno pokazuje kako je dugotrajna imovina kroz promatrano razdoblje ostvarila pozitivan trend, te je najveći rast ostvaren u 2019. godine u postotku od 8,38% u odnosu na 2018. godinu. Kratkotrajna imovina najveći pad ostvaruje u 2020. godini od 6,96% u odnosu na prethodno razdoblje. Stavka plaćenih troškova razdoblja u 2020. godini bila je veća za čak 538,11% naspram 2019. Ukupna aktiva znatan rast bilježi u 2019. godini od 5,38% u odnosu na godinu prije.

Kapital i rezerve kao i dugotrajna imovina u aktivi, bilježe pozitivan trend rasta kroz promatrane godine, a znatan rast ostvaruje u 2018. godini u postotku od 4,53% u odnosu na 2017. godinu. Dugoročne obveze su u 2019. godini narasle u odnosu na prethodnu 2018.

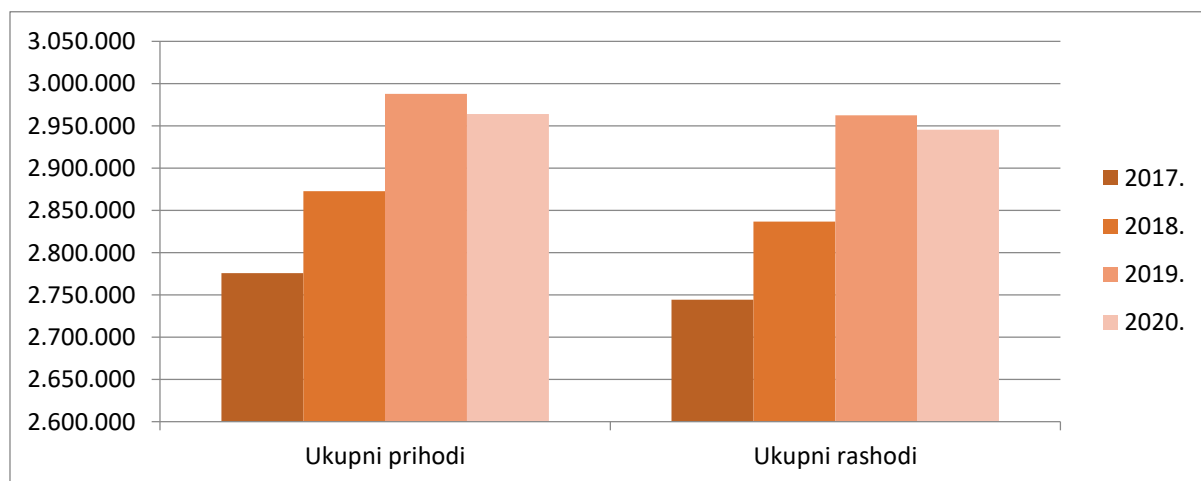
godinu za 40,16%. Premda su se kratkoročne obveze u istom razdoblju smanjile za 1,48%. Ukupna pasiva najveće povećanje ostvaruje u 2019. godini u postotku od 5,38%.

Tablica 15 predočuje horizontalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d., a grafikon 4 predstavlja kretanje elemenata prihoda i rashoda kroz godine.

Tablica 15: Horizontalna analiza račun dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Poslovni prihodi	2.770.324	2.867.664	3,51	2.985.647	2.962.049	-0,79
Prihodi od prodaje	2.744.324	2.840.581	3,51	2.953.985	2.935.363	-0,63
Ostali poslovni prihodi	26.000	27.083	4,16	31.662	26.686	-15,71
Poslovni rashodi	2.721.393	2.814.631	3,43	2.944.027	2.926.768	-0,59
Rashodi od prodaje	2.572.213	2.602.281	1,17	2.695.271	2.650.901	-1,65
Ostali poslovni rashodi	149.181	212.350	42,34	248.756	275.867	10,90
Financijski prihodi	5.335	5.067	-5,03	2.164	1.725	-20,31
Financijski rashodi	22.874	22.064	-3,54	18.494	18.649	0,84
Ukupni prihodi	2.775.659	2.872.731	3,50	2.987.812	2.963.774	-0,80
Ukupni rashodi	2.744.267	2.836.695	3,37	2.962.521	2.945.417	-0,58
Dobit prije poreza	31.392	36.036	14,80	25.291	18.357	-27,42
Porez na dobit	6.115	6.821	11,55	5.043	3.750	-25,64
Dobit ili gubitak razdoblja	25.277	29.215	15,58	20.248	14.607	-27,86

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Grafikon 4: Kretanje glavnih stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Vindija d.d.

U Vindiji d.d. ukupni prihodi u 2020. godini niži su od prethodne godine za 0,8 %, a ukupni rashodi niži su za 0,58%. Takav odnos dinamike rashoda u odnosu na prihode rezultat je velikim dijelom povećanja cijena osnovne sirovine mlijeka, čija je nabavna cijena povećana na domaćem tržištu. Osim toga, ostvaren je rast troškova osoblja za 2,3 % te amortizacije za 26,0 %.⁴⁰ Zbog takvih odnosa prihoda i rashoda ostvarena bruto dobit niža je od prošle godine za 27,4 % i iznosi 18.357 tisuća kuna.

4.2.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Vindija d.d.

Tablica 16 predočava vertikalnu analizu skraćene bilance poduzeća Vindija d.d..

Tablica 16: Vertikalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2020.	%
Dugotrajna imovina	1.101.985	59,44	1.154.672	61,29	1.251.447	63,03	1.287.229	65,22
Kratkotrajna imovina	751.521	40,54	728.838	38,68	733.447	36,94	682.422	34,58
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	457	0,02	579	0,03	624	0,03	3.984	0,20
Ukupna aktiva	1.853.963	100,00	1.884.088	100,00	1.985.518	100,00	1.973.635	100,00
Kapital i rezerve	580.906	31,33	607.210	32,23	624.148	31,44	636.343	32,24
Rezerviranja	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Dugoročne obveze	233.317	12,58	248.311	13,18	348.033	17,53	318.981	16,16
Kratkoročne obveze	1.039.694	56,08	1.028.568	54,59	1.013.337	51,04	1.018.310	51,60
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	46	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Ukupna pasiva	1.853.963	100,00	1.884.088	100,00	1.985.518	100,00	1.973.635	100,00

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Tablica 16. predočava strukturnu bilancu društva Vindija d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Iz tablice se vidi kako u strukturi aktive dugotrajna imovina prevladava u svim promatranim godinama. 2017. godine dugotrajna imovina iznosila je 59,44%, da bi kroz konstantni rast na kraju promatranog razdoblja u 2020. godini iznosila 65,22%. S druge strane, udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi neprekidno smanjivao, s početnih 40,54% na 38,68 % u 2019. godini, da bi u zadnjoj godini postotak kratkotrajne imovine u strukturi ukupne aktive iznosio 34,58%. Stavka plaćenih troškova budućeg razdoblja ima mali udio u

⁴⁰ Fina (2022): Registar godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Vindija d.d., dostupno on-line na: www.fina.hr [stranica posjećena 22.04.2022.]

ukupnoj aktivi, te je taj udio s početnih 0,02% u 2017. godini, kontinuirano rastao, te u 2020. godini iznosio 0,20%. U strukturi pasive vidimo da najveći dio otpada na kratkoročne obveze, koje su u 2017. godini iznosile 56,08% ukupne pasive, da bi u idućoj godini taj pokazatelj pao na 54,59%, te konstantno opadao do 2020. godine kada je taj postotak iznosio 51,60%. S druge strane, stavka dugoročnih obveza kroz promatrano razdoblje raste, te je tako s početnih 12,58% narasla na krajnjih 16,16% u 2020. godini. Sljedeća analizirana stavka su kapital i rezerve kod kojih vidimo proporcionalni rast i pad. Tako su u 2017. iznosili 31,33%, zatim rast u 2018. na 32,33%, pa opet pad u 2019. na 31,44% te konačni rast u 2020. godini na 32,24%.

Tablica 17 predočava vertikalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d..

Tablica 17: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2020.	%
Poslovni prihodi	2.770.324	99,81	2.867.664	99,82	2.985.647	99,93	2.962.049	99,94
Prihodi od prodaje	2.744.324	98,87	2.840.581	98,88	2.953.985	98,87	2.935.363	99,04
Ostali poslovni prihodi	26.000	0,94	27.083	0,94	31.662	1,06	26.686	0,90
Poslovni rashodi	2.721.393	98,04	2.814.631	97,98	2.944.027	98,53	2.926.768	98,75
Rashodi od prodaje	2.572.213	92,67	2.602.281	90,59	2.695.271	90,21	2.650.901	89,44
Ostali poslovni rashodi	149.181	5,37	212.350	7,39	248.756	8,33	275.867	9,31
Financijski prihodi	5.335	0,19	5.067	0,18	2.164	0,07	1.725	0,06
Financijski rashodi	22.874	0,82	22.064	0,77	18.494	0,62	18.649	0,63
Ukupni prihodi	2.775.659	100,00	2.872.731	100,00	2.987.812	100,00	2.963.774	100,00
Ukupni rashodi	2.744.267	98,87	2.836.695	98,75	2.962.521	99,15	2.945.417	99,38
Dobit prije poreza	31.392	1,14	36.036	1,27	25.291	0,85	18.357	0,62
Porez na dobit	6.115	19,48	6.821	18,93	5.043	19,94	3.750	20,43
Dobit ili gubitak razdoblja	25.277	413,35	29.215	428,32	20.248	401,50	14.607	389,53

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d.; dostupno na: www.fina.hr

Iz strukturnog računa dobiti i gubitka društva Vindija d.d. za period od 2017. do 2020. vidi se kao i kod društva Dukat d.d. kako najveći postotak tokom promatrano perioda ostvaruju poslovni prihodi i to u 2020. godini 99,94% ukupnih prihoda. Sukladno tome financijski prihodi u 2020. iznosili su 0,06% ukupnih prihoda. Nadalje, rashodi od prodaje kroz prva tri promatrana razdoblja ostvaruju u prosjeku 98,87%, a najveću vrijednost u odnosu na ukupne prihode ostvaruju u 2020. godini u visini od 99,04%. Udio neto dobiti kroz promatrani period se smanjuje, tako je s početnih 2,25% u 2017. godini, pala na 0,42% u 2020. godini u odnosu na ukupne prihode.

4.3. Meggle Hrvatska d.o.o.

Meggle Hrvatska d.o.o. jedan je od tri najvažnija proizvođača mliječnih proizvoda i prerađevina u Hrvatskoj sa sjedištem u Zagrebu.

Slika 4: Logo Meggle Hrvatska d.o.o.

Izvor: <https://meggle.hr/>

Društvo Meggle u Hrvatskoj svoju priču započinje 1996. godine. U matičnoj zemlji, Njemačkoj, počela je s djelovanjem davne 1889. godine. Osnivač Megglea je Josef Anton Meggle-djed današnjeg vlasnika Meggle-a Tonija Megglea, otvorio malu siranu koja je danas postala jedna od najvećih proizvođača mlijeka.

Meggle na hrvatsko tržište ulazi 1996. godine putem distribucijskog centra s uredom u Matuljima kod Učke,. U suradnji s osječkom mljekarom IPK Mia d.o.o., tri godine kasnije, započinje i proizvodnja vlastitih proizvoda u Hrvatskoj iz čega nastaje Meggle Mia d.o.o.

Godine 2004. dolazi do pripajanja Meggle Mia d.o.o. i mliječnih proizvoda Mia d.d. te nastavlja poslovati pod generičkim imenom Meggle Osijek d.d. Krajem sljedeće godine proizvodni pogoni Meggle Osijek d.d. pripajaju se trgovačkom društvu Meggle Adria doo Osniva se Meggle Hrvatska d.o.o. Krajem 2020. Meggle je prodao svoj proizvodni pogon u Osijeku i preselio ga u Zagreb.⁴¹

Meggle d.o.o. trenutačno zapošljava tridesetak zaposlenika različitih profila. Meggleov tim čini čak 48% pripadnica ženskog spola, koji u jednakom omjeru kao i njihove kolege čine vodeći menadžment tvrtke.

⁴¹ Meggle Hrvatska d.o.o. (2022): O nama, dostupno on-line na: <https://meggle.hr/tvrtka/> [stranica posjećena 27.05.2022.]

4.3.1. Horizontalna analiza na primjeru poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

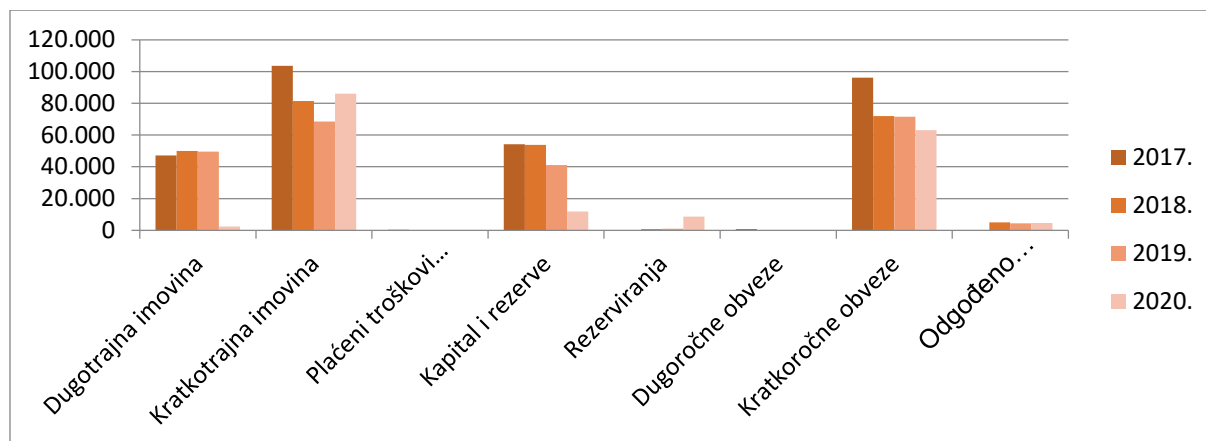
Tablica 18 predočava horizontalnu analizu skraćene bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (zbog preglednosti ovdje je prezentirana skraćena horizontalna analiza – bez usporedbe 2018. i 2019. godine, a potpuna analiza nalazi se u priložima). Uz tablicu priložen je i grafikon 5 koji prikazuje kretanje elemenata aktive i pasive kroz godine.

Tablica 18: Horizontalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Dugotrajna imovina	47.168	49.945	5,89	49.474	2.347	-95,26
Kratkotrajna imovina	103.567	81.421	-21,38	68.607	85.949	25,28
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	324	161	-50,31	51	17	-66,67
Ukupna aktiva	151.059	131.527	-12,93	118.132	88.313	-25,24
Kapital i rezerve	54.139	53.741	-0,74	41.195	11.878	-71,17
Rezerviranja	0	855	-	983	8.728	787,89
Dugoročne obveze	776	0	-100,00	0	0	-
Kratkoročne obveze	96.142	71.893	-25,22	71.451	63.012	-11,81
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	5.038	-	4.503	4.695	4,26
Ukupna pasiva	151.057	131.527	-12,93	118.132	88.313	-25,24

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.; dostupno na:

www.fina.hr

Grafikon 5: Kretanje glavnih stavki aktive i pasive poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Na dan 31.prosinca 2020.godine Meggle Hrvatska d.o.o. zatvara proizvodni pogon u Osijeku, te je to proizvelo dodatne troškove u vidu otpremnina i zbrinjavanja radnika, te covid kriza

koja je također utjecala na lošije poslovanje poduzeća. Dugotrajna imovina u 2020. smanjila se za 95,26% u odnosu na 2019. godinu. Kratkotrajna imovina u istom periodu raste za 25,28%. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja bilježe negativan trend kroz promatrani period, najveće smanjenje ostvareno je u 2019. godini od 68,32% u odnosu na 2018. godinu. Ukupna aktiva najveće smanjenje bilježi u 2020. godini 25,24% u odnosu na 2019. godinu.

Ukupna aktiva kao i pasiva najveće smanjenje bilježi u 2020. godini, kao i kapital i rezerve koje u 2020. godini bilježe smanjenje od 71,17% u odnosu na 2019. godinu. Rezerviranja su porasla u 2020. za 787,89% u odnosu na 2019. godinu. Dugoročne obveze pojavljuju se samo u 2017. godini, u ostalom promatranom periodu ne postoje. Kratkoročne obveze najbolji rezultat ostvaruju u 2019. godini kada su bile za samo 0,61% manje u odnosu na 2018. godinu.

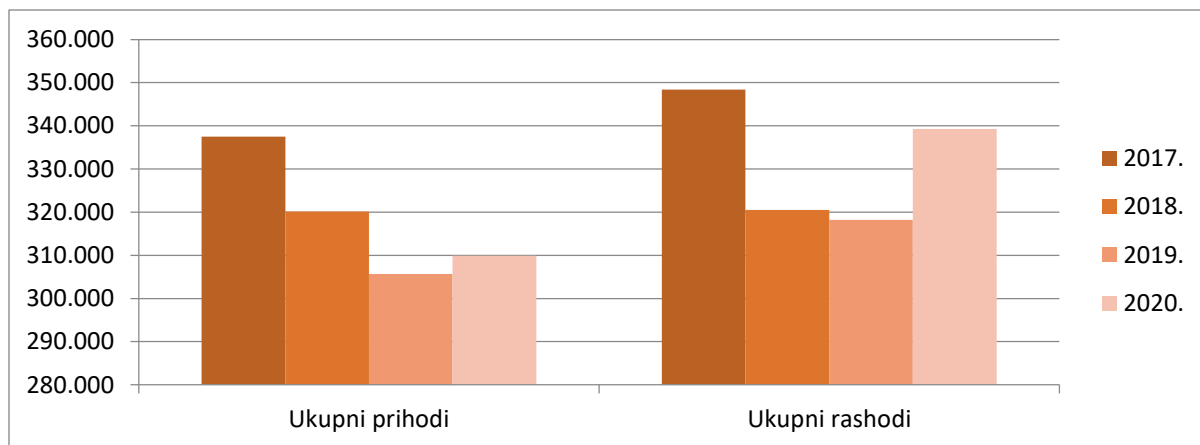
Tablica 19 predočava horizontalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., a grafikon 6 predstavlja kretanje glavnih elemenata prihoda i rashoda kroz godine.

Tablica 19: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	2018.	%	2019.	2020.	%
Poslovni prihodi	335.493	319.166	-4,87	305.503	309.535	1,32
Prihodi od prodaje	329.062	313.512	-4,73	302.076	280.966	-6,99
Ostali poslovni prihodi	6.431	5.654	-12,08	3.426	28.570	733,79
Poslovni rashodi	346.441	319.163	-7,87	317.021	338.094	6,65
Rashodi od prodaje	242.711	241.796	-0,38	317.021	314.726	-0,72
Ostali poslovni rashodi	103.730	77.367	-25,42	0	23.367	-
Financijski prihodi	2.015	982	-51,27	182	399	119,27
Financijski rashodi	1.932	1382	-28,47	1.210	1.158	-4,34
Ukupni prihodi	337.508	320.148	-5,14	305.685	309.934	1,39
Ukupni rashodi	348.373	320.545	-7,99	318.231	339.251	6,61
Dobit prije poreza	-10.865	-397	-96,35	-12.546	-29.317	133,67
Porez na dobit						
Dobit ili gubitak razdoblja	-10.865	-397	-96,35	-12.546	-29.317	133,67

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.; dostupno na:

www.fina.hr

Grafikon 6: Kretanje glavnih stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Izvor: prikaz autora prema podacima iz bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Kao i kod poduzeća Dukat d.d. i Vindija d.d., komentirati će se stavke ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Ukupni prihodi pozitivnan rast ostvaruju samo u 2020. u postotku od 1,39% naspram 2019. godini. Ukupni rashodi u istom periodu ostvaruju također rast u postotku od 6,61% u odnosu na godinu prije. Valja napomenuti da je gubitak razdoblja narasta u 2020. godini za 133,67% u odnosu na isto razdoblje 2019. godine.

4.3.2. Vertikalna analiza na primjeru poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Tablica 20 predočava vertikalnu analizu skraćene bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o..

Tablica 20: Vertikalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2020.	%
Dugotrajna imovina	47.168	31,22	49.945	37,97	49.474	41,88	2.347	2,66
Kratkotrajna imovina	103.567	68,56	81.421	61,90	68.607	58,08	85.949	97,32
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	324	0,21	161	0,12	51	0,04	17	0,02
Ukupna aktiva	151.059	100,00	131.528	100,00	118.132	100,00	88.313	100,00
Kapital i rezerve	54.139	35,84	53.741	40,86	41.195	34,87	11.878	13,45
Rezerviranja	0	0,00	855	0,01	983	0,01	8.728	0,10
Dugoročne obveze	776	0,51	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kratkoročne obveze	96.144	63,65	71.893	54,66	71.451	60,48	63.012	71,35
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	0,00	5.038	0,04	4.503	0,04	4.696	0,05
Ukupna pasiva	151.059	100,00	131.528	95,56	118.132	95,40	88.313	84,95

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.; dostupno na:

www.fina.hr

Tablica 20. predočava strukturnu bilancu društva Meggle Hrvatska d.o.o. za period od 2017. do 2020. godine. Iz tablice je vidljivo da u strukturi aktive kratkotrajna imovina prevladava

kroz promatrani period. 2017. godine kratkotrajna imovina iznosila je 68.56%, da bi na kraju promatranog razdoblja u 2020. godini iznosila 97.32%. Suprotno tome, postotak dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi neprestano se povećava, s početnih 31,22% na 41,88 % u 2019. godini, da bi u zadnjoj godini doživjela nevjerojatan pad na samo 2,66%, razlog tome je veliko smanjenje materijalne imovine uzrokovano prodajom imovine na lokaciji u Osijeku (zemljišta, građevinskih objekata i opreme) kupcu Belje plus d.o.o.. Stavka plaćenih troškova budućeg razdoblja ima mali udio u ukupnoj aktivi, te je taj udio s početnih 0,21% u 2017. godini postepeno opadao, da bi u 2020. godini iznosio 0,02%.

U strukturi pasive vidimo da najveći dio otpada na kratkoročne obveze, koje su u 2017. godini iznosile 63,65% ukupne pasive, da bi u idućoj godini taj pokazatelj pao na 54,66%, te konačno u posljednjem promatranom razdoblju 2020. godini ponovno narastao na 71,35%. Po visini udjela u strukturi pasive slijede kapital i rezerve s početnih 35,84%, u 2018. godini bilježe rast na 40,86%, te finalni pad u 2020. godini na 13,45%. Stavka dugoročnih obveza pojavljuje se samo u 2017. godini i to u postotku od 0,51% ukupne pasive. Stavka rezerviranja i odgođenih plaćanja troškova i prihoda budućih razdoblja je skoro pa i zanemariva, u odnosu na udio stavki kratkoročnih obveza i kapitala i rezervi.

Tablica 21 predočava vertikalnu analizu skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o..

Tablica 21: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	%	2018.	%	2019.	%	2019.	%
Poslovni prihodi	335.493	99,40	319.166	99,69	305.503	99,94	309.535	99,87
Prihodi od prodaje	329.062	97,50	313.512	97,93	302.076	98,82	280.966	90,65
Ostali poslovni prihodi	6.431	1,91	5.654	1,77	3.426	1,12	28.570	9,22
Poslovni rashodi	346.441	102,65	319.163	99,69	317.021	103,71	338.094	109,09
Rashodi od prodaje	242.711	71,91	241.796	75,53	317.021	103,71	314.726	101,55
Ostali poslovni rashodi	103.730	30,73	77.367	24,17	0	0,00	23.367	7,54
Financijski prihodi	2.015	0,60	982	0,31	182	0,06	399	0,13
Financijski rashodi	1.932	0,57	1382	0,43	1.210	0,40	1.158	0,37
Ukupni prihodi	337.508	100,00	320.148	100,00	305.685	100,00	309.934	100,00
Ukupni rashodi	348.373	103,22	320.545	100,12	318.231	104,10	339.251	109,46
Dobit prije poreza	-10.865	-3,22	-397	-0,12	-12.546	-4,10	-29.317	-9,46
Porez na dobit		0,00		0,00		0,00		0,00
Dobit ili gubitak razdoblja	-10.865	-3,22	-397	-0,12	-12.546	-4,10	-29.317	-9,46

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.; dostupno na:

Iz strukturnog računa dobiti i gubitka društva Meggle Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2017. do 2020. vidi se kako najveći postotak kroz promatrano razdoblje ostvaruju poslovni rashodi koji su u 2020. godini iznosili 109,09% ukupnih prihoda. Iduća promatrana stavka su financijski rashodi koji su u 2020. godini iznosili 0,37% ukupnih prihoda. Prihodi od prodaje najveću vrijednost u odnosu na ukupne prihode ostvaruju u 2019. godini u visini od 99,94%. Unutar ukupnih prihoda u 2018. godini 98,82% otpada na prihode od prodaje, a 1,12% na ostale prihode poslovanja.

Poduzeće Meggle Hrvatska d.o.o. tijekom promatranog perioda posluje s gubitkom, te taj gubitak u 2020. godini iznosi -9,46% ukupnih prihoda.

4.4. Komparativna analiza uspješnosti poslovanja na primjerima poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o.

U nastavku su analizirana promatrana društva u mljekarskoj industriji kroz pokazatelje uspješnosti (likvidnost, zaduženost, aktivnost, ekonomičnost i profitabilnost).

Tablica 22: Komparativni pokazatelji likvidnosti za poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., Vindija d.d. i Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Dukat d.d.				
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,44	0,71	0,50	0,74
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1,61	1,47	1,38	1,69
Koeficijent tekuće likvidnosti	2,05	1,94	1,84	2,15
Koeficijent financijske stabilnosti	0,81	0,84	0,84	0,80
Vindija d.d.				
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,10	0,09	0,13	0,09
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,61	0,59	0,58	0,57
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,72	0,71	0,72	0,67
Koeficijent financijske stabilnosti	1,35	1,35	1,29	1,35
Meggle Hrvatska d.o.o.				
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,00	0,00	0,12	0,07
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,54	0,60	0,79	1,09
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,08	1,13	0,96	1,36
Koeficijent financijske stabilnosti	0,86	0,91	1,17	0,11

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima, dostupno na: www.fina.hr

Likvidnost odražava u kojoj visini kratkoročna imovina prekriva kratkoročne obveze poduzeća, odnosno raspolaže li poduzeće dovoljnom kratkotrajnom imovinom za pokriće tekućih obveza u kratkom roku. U načelu treba biti veći od 2. Vidimo da društvo Dukat d.d. ima optimalni koeficijent likvidnosti od 2,15% u 2020. godini, točnije više no dvostruko je kratkoročna imovina prekrivala kratkoročne obveze.

Faktor financijske stabilnosti trebao biti ispod 1 jer prikazuje odnos financiranja dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora, niži pokazatelj, znači manju likvidnost, a veću financijsku stabilnost. U društvu Vindija d.d. vidimo kako je pokazatelj veći od 1 kroz promatrano razdoblje, što ukazuje na to da se dio dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora. Za tvrtku Meggle Hrvatska d.o.o. u 2020. godini imamo pokazatelj 0,11 što ukazuje da društvo cijelu dugotrajnu imovinu i dio kratkoročne imovine financira iz dugoročnih izvora.

Koeficijent ubrzane likvidnosti izražava u kojoj mjeri kratkoročna imovina umanjena za zalihe pokriva kratkoročne obveze, s naglaskom da odnos treba biti 1 ili veći. Koeficijent ubrzane likvidnosti kod poduzeća Vindija d.d. je zamjetno ispod 1, što je idealna vrijednost

za ovaj koeficijent, te ukazuje na to da društvo neće moći podmirivati svoje obveze u kratkom roku. Suprotno, kod poduzeća Dukat d.d. kroz cijeli promatrani trend imamo pokazatelje iznad 1, što signalizira da je društvo sposobno pokrivati obveze u kratkom roku.

Tablica 23: Komparativni pokazatelji zaduženosti za poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., Vindija d.d. i Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Dukat d.d.				
Koeficijent zaduženosti	0,18	0,15	0,17	0,16
Koeficijent vlastitog financiranja	0,82	0,85	0,83	0,84
Koeficijent financiranja	0,22	0,18	0,20	0,19
Pokriće troškova kamata	3,42	3,42	13,86	13,86
Stupanj pokrića 1	1,20	1,18	1,17	1,22
Stupanj pokrića 2	1,24	1,19	1,19	1,25
Vindija d.d.				
Koeficijent zaduženosti	0,69	0,68	0,69	0,68
Koeficijent vlastitog financiranja	0,31	0,32	0,31	0,32
Koeficijent financiranja	2,19	2,10	2,18	2,10
Pokriće troškova kamata	6,88	6,95	8,11	8,20
Stupanj pokrića 1	0,53	0,53	0,50	0,49
stupanj pokrića 2	0,74	0,74	0,78	0,74
Meggle Hrvatska d.o.o.				
Koeficijent zaduženosti	0,64	0,58	0,64	0,77
Koeficijent vlastitog financiranja	0,36	0,41	0,35	0,13
Koeficijent financiranja	1,79	1,43	1,84	5,70
Pokriće troškova kamata	-4,39	-4,39	0,60	0,60
Stupanj pokrića 1	1,15	1,08	0,83	5,06
Stupanj pokrića 2	1,16	1,09	0,85	8,78

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima, dostupno na: www.fina.hr

Iz priložene tablice vidi se kako poduzeće Dukat d.d. kroz promatrano razdoblje ima najmanji koeficijent zaduženosti. Pokazatelj se kroz razdoblje smanjivao, te je 2020. godine samo 16% imovine bilo financirano tuđim izvorima. Poduzeće Vindija d.d. kroz godine ima u prosjeku 69% svoje imovine financirano iz tuđih izvora. Društvo Meggle Hrvatska d.o.o. bilježi rast ovog pokazatelja na 77% u 2020. godini čega je uzrok bilo smanjenje ukupne imovine poduzeća.

S obzirom na to kako su koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja u obrnuto proporcionalnom odnosu, vidimo da je društvo Dukat d.d. kroz protekli period imalo najmanji koeficijent zaduženosti, što ukazuje na najveći koeficijent vlastitog financiranja. Suprotno tome, vidimo kako društvo Vindija d.d. bilježi najniži koeficijent vlastitog financiranja, osim u 2020. kada kod društva Meggle Hrvatska d.o.o. taj pokazatelj iznosi 13%, što upućuje na to da je 77% imovine financirano iz tuđih izvora.

Iz provedene analize, možemo zaključiti da samo poduzeće Dukat d.d. može biti zadovoljno svojim stupnjem zaduženosti, jer veliki dio imovine financira iz vlastitih izvora.

Stupanj pokrivača 1 pokazuje koliki se dio dugotrajne imovine financira vlastitim izvorima financiranja. Vrijednost ovog pokazatelja trebala bi biti minimalno 1, stoga možemo vidjeti da je jedino kod društva Dukat d.d. ovaj pokazatelj kroz cijelo promatrano razdoblje iznad 1, preciznije vidimo rast kroz razdoblje, tako je u 2020. društvo Dukat d.d. bilo u mogućnosti dugotrajnu imovinu pokriti glavnicom 1,22 puta.

Odnos financiranja dugotrajne imovine dugoročnim izvorima financiranja prikazuje stupanj pokrivača 2. Najveći pokazatelj vidimo kod društva Dukat d.d. u 2020. godini kada je poduzeće 1,24 puta imalo sposobnost za pokrivanje dugotrajne imovine iz glavnice uvećane za dugoročne obveze. Pokriće troškova kamata pokazuje koliko su puta kamate pokriveno bruto dobiti. Obrnuto je proporcionalno zaduženosti. Najveći pokazatelj vidi se kod poduzeća Dukat d.d. u 2019. i 2020. godini 13,86 % te se može zaključiti da poduzeće ima pozitivnu tendenciju rasta pokazatelja pokrivača troškova kamata, te smanjenja zaduženosti.

Tablica 24: Komparativni pokazatelji aktivnosti za poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., Vindija d.d. i Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Dukat d.d.				
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,04	1,12	1,04	0,97
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,27	3,98	3,57	3,07
Koeficijent obrta potraživanja	5,59	8,35	8,53	6,91
Trajanje naplate potraživanja	65,26	43,69	42,81	52,95
Vindija d.d.				
Koeficijent obrta ukupne imovine	1,50	1,52	1,50	1,50
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,69	3,94	4,07	4,34
Koeficijent obrta potraživanja	5,21	5,52	6,47	6,03
Trajanje naplate potraživanja	70,05	66,18	56,39	60,65
Meggle Hrvatska d.o.o.				
Koeficijent obrta ukupne imovine	2,23	2,43	2,59	3,51
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	3,26	3,93	4,46	3,61
Koeficijent obrta potraživanja	6,32	7,17	6,33	4,37
Trajanje naplate potraživanja	57,73	50,88	57,65	83,83

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima, dostupno na: www.fina.hr

Koeficijent obrtaja ukupne imovine prikazuje koliko je puta društvo obrnulo ukupni promet imovine društva u godini, odnosno koliko kuna ukupnih prihoda se ostvari na 1 kunu ukupne imovine. Nakon provedene analize, vidimo da najveći pokazatelj ima poduzeće Meggle Hrvatska d.o.o. koje tijekom promatrano perioda konstantno raste, tako je 2017. godine

promatrano društvo na jednu kunu ukupne imovine realiziralo 2,23 kn ukupnih prihoda, konačno vrijednost je do 2020. godine narasla na 3,51 kune. Najslabiji pokazatelj obrta ukupne imovine ima poduzeće Dukat d.d. koje je u 2020. po jednoj kuni ukupne imovine ostvarilo 0,97 kuna ukupnih prihoda.

Iz tablice je vidljivo kako sva tri poduzeća bilježe visoke koeficijente obrta kratkotrajne imovine. U 2017. godinu Vindija d.d. je po jednoj kuni kratkotrajne imovine ostvarilo 3,69 kuna ukupnog prihoda, da bi u 2020. godini taj pokazatelj narastao na 4,34 kune, što je ujedno i najviši dobiveni pokazatelj obrta ukupne imovine. Najviši iznos koeficijenta obrta potraživanja ostvarilo je društvo Dukat d.d., pri čemu je po jednoj kuni potraživanja društvo zabilježilo 8,53 kn prihoda od prodaje. S obzirom, da poduzeće Dukat ostvaruje najvišu vrijednost koeficijent obrta, imat će najkraće trajanje naplate potraživanja. Najniži koeficijent ostvaruje poduzeće Meggle Hrvatska d.o.o. u iznosu od 4,37 kuna prihoda od prodaje po jednoj kuni potraživanja. Sukladno tome kako je društvo Dukat d.d. ostvarilo najveću prosječnu vrijednost koeficijenta obrta potraživanja, jasno se vidi kako je Dukat d.d. potrebno i najmanje vremena za naplatu istih. U prosjeku trajanje naplate kod Dukat d.d. iznosi 51 dan, kod Vindija d.d. 63 dana, a kod Meggle Hrvatska d.o.o. 62 dana.

Tablica 25: Komparativni pokazatelji ekonomičnosti za poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., Vindija d.d. i Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Dukat d.d.				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,03	1,02	1,02	1,01
Ekonomičnost poslovanja	1,02	1,02	1,02	1,00
Ekonomičnost prodaje	1,01	1,00	1,01	1,00
Ekonomičnost financiranja	9,12	2,88	12,96	17,92
Vindija d.d.				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,01	1,01	1,01	1,01
Ekonomičnost poslovanja	1,02	1,02	1,01	1,01
Ekonomičnost prodaje	1,07	1,09	1,10	1,11
Ekonomičnost financiranja	0,23	0,23	0,12	0,09
Meggle Hrvatska d.o.o.				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,97	1,00	0,96	0,91
Ekonomičnost poslovanja	0,97	1,00	0,96	0,92
Ekonomičnost prodaje	1,36	1,30	0,95	0,89
Ekonomičnost financiranja	1,04	0,71	0,15	0,34

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima, dostupno na: www.fina.hr

Ekonomičnost ukupnog poslovanja prikazujemo kao koeficijent, a objašnjavamo kao postotak. Kod društva Dukat d.o.o. ukupni prihodi su u 2017. u prosjeku bili veći od ukupnih rashoda za 3%, a u 2020. za samo 1 %, tj. ostvarena je 1 kuna ukupnih prihoda na 1 kunu

ukupnih rashoda. Najniži pokazatelj bilježi društvo Meggle Hrvatska d.o.o. u 2020, gdje je po jednoj kuni ukupnih rashoda realiziralo se samo 0,91 kuna ukupnih prihoda.

Najveću ekonomičnost prodaje u prva dva promatrana razdoblja ostvaruje poduzeće Meggle Hrvatska d.o.o., i to su u 2017. prihodi od prodaje bili veći za 36% od rashoda od prodaje, nadalje u 2018. postotak je pao na 30%, da bi u 2019. i 2020. promatrani pokazatelj pao ispod željene granice od 1. Razlog tome je porast troškova sirovina i troškova osoblja, te nažalost i Covid kriza koja je uvelike naštetila poslovanju. Kod poduzeće Vindija d.d. kroz promatrani period vidimo konstantni rast, tako su 2017. prihodi od prodaje bili veći za 7% od rashoda od prodaje, a u zadnjoj promatranoj 2020. godini prihodi od prodaje bili su veći za 11% od rashoda od prodaje. Pokazatelj poduzeća Dukat d.d. je nešto iznad željene granice, što je sasvim u redu.

Ekonomičnost financiranja prelazi traženu vrijednost od 1, kod poduzeća Dukat d.d. Tijekom cijelog promatranog perioda pokazatelj je iznad željenih 1, te je u 2020. godini po jednoj kuni financijskih rashoda promatrano društvo realiziralo 17,92 kuna financijskih prihoda. Kod poduzeća Vindija d.d. vidimo suprotnu situaciju, kroz cijelo promatrano razdoblje koeficijent je ispod željenih 1, te je u 2020. na jednu kunu financijskih rashoda Vindija d.d. ostvarila 0,78 kuna financijskih prihoda.

Tablica 26: Komparativni pokazatelji profitabilnosti za poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., Vindija d.d. i Dukat d.d. za razdoblje od 2017. do 2020. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.
Dukat d.d.				
Neto marža profita	2,37%	1,98%	1,54%	0,43%
Bruto marža profita	2,73%	2,47%	1,98%	0,57%
Neto rentabilnost imovine	2,46%	2,22%	1,61%	0,42%
Bruto rentabilnost imovine	2,83%	2,77%	2,06%	0,56%
Rentabilnost vlastitog kapitala	2,85%	2,53%	1,92%	0,48%
Vindija d.d.				
Neto marža profita	1,73%	1,79%	1,30%	1,12%
Bruto marža profita	1,96%	2,02%	1,47%	1,25%
Neto rentabilnost imovine	2,60%	2,72%	1,95%	1,69%
Bruto rentabilnost imovine	2,93%	3,08%	2,21%	1,88%
Rentabilnost vlastitog kapitala	4,35%	4,81%	3,24%	2,30%
Meggle Hrvatska d.o.o.				
Neto marža profita	-2,65%	0,31%	-3,71%	-9,09%
Bruto marža profita	-2,65%	0,31%	-3,71%	-9,09%
Neto rentabilnost imovine	-5,91%	0,75%	-9,60%	-31,89%
Bruto rentabilnost imovine	-5,91%	0,75%	-9,60%	-31,89%
Rentabilnost vlastitog kapitala	-20,07%	-0,74%	-30,46%	-246,82%

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima, dostupno na: www.fina.hr

Iz tablice 26 vidimo kako najveću bruto profitnu maržu ostvaruje društvo Dukat d.d. tijekom promatranog perioda i to u 2017. ostalo je bruto dobiti uvećane za rashode od kamata 2,73 % u odnosu na ukupan prihod. Meggle Hrvatska d.o.o. jedino u 2018. godini ostvaruje pozitivan rezultat, u ostalim godinama je rezultat u minusu sukladno rezultatu poslovanja. Glavna razlika između bruto i neto profitne marže je u sadržavanju poreza na dobit.

Rentabilnost ukupne imovine prikazuje moć društva da ostvari povrate na ukupno investirane resurse. Pokazatelj neto rentabilnosti imovine najbolja je kod poduzeća Vindija d.d. koja je kroz čitav promatrani period pozitivna, u 2018. godini. poduzeća Vindija d.d. ostvarilo je 2,72% povrata na ukupno uložena sredstva.

Rentabilnost kapitala pokazuje sposobnost korištenja vlastitog kapitala. Najveći pokazatelj vidimo kod poduzeća Vindija d.d. u 2018. godini 4,81% povrata za vlasnike vlastitih izvora financiranja.

5. Zaključak

Mljekarska industrija u Republici Hrvatskoj, kako saznajemo i iz medija, nije na zavidnoj razini u odnosu na europski standard. Proizvodnja mlijeka u Republici Hrvatskoj pokriva jedva 50% vlastitih potreba stanovništva, što ukazuje na potencijalni problem. To možemo vidjeti kod društva Meggle Hrvatska d.o.o. koje se u 2020. godini odlučilo zatvoriti svoj proizvodni pogon u Osijeku.

Poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o. analizirana su kroz financijske izvještaje koje smo uspoređivali horizontalnom i vertikalnom analizom te financijskim pokazateljima poslovanja. Na temelju provedenih analiza, možemo utvrditi kako poduzeće Dukat d.d. posluje najuspješnije tijekom promatranog perioda od 2017. godine do 2020. godine. Pokazatelji likvidnosti u slučaju poduzeća Dukat d.d. pokazuju da je kratkoročna imovina više no dvostruko veća od kratkoročnih obveza, što upućuje na likvidnost društva te da se ne treba plašiti za vlastito poslovanje. Također, ima i najbolji omjer koeficijent zaduženosti, te se u prosijeku kroz promatrani period samo 16% imovine financiralo iz tuđih izvora.

Poduzeće Vindija d.d. također uspješno posluje, te se nada još boljim rezultatima u budućnosti. Tijekom promatranog perioda, Vindija d.d. uspješno ostvaruje povrate na uložena sredstva te povrate za vlasnike vlastitih izvora financiranja.

U najlošijoj poziciji se nalazi poduzeće Meggle Hrvatska d.o.o. koje tijekom cijelog promatrano perioda posluje s gubitkom. Kod društva Meggle Hrvatska d.o.o vidimo visoki stupanj zaduženosti, u prosijeku 60% imovine financirano je iz tuđih izvora, također poduzeće nije profitabilno s obzirom na to da posluje s gubitkom.

Naravno, lošijim rezultatima poslovanja doprinijela je i Covid kriza, koja je kao i cjelokupno gospodarstvo "uzburkala" i mljekarsku industriju. Nadamo se skorašnjoj svjetlijoj budućnosti za mljekarsku industriju u Republici Hrvatskoj, te da će se s vremenom sve više podupirati domaća proizvodnja.

Sažetak

Temeljni cilj ovog istraživanja bio je na temelju usporedne financijske analize poslovanja odabranih društava iz mljekarske industrije donijeti zaključke o financijskoj stabilnosti i profitabilnosti njihova poslovanja. Za potrebe izrade rada korištene su metode analize i sinteze, deskripcije i eksplanacije te specifične metode financijske analize poslovanja.

Kroz rad analizirano je poslovanje poduzeća Dukat d.d., Vindija d.d. i Meggle Hrvatska d.o.o. za razdoblje od 2016. godine do 2020. godine. Pomoću horizontale i vertikalne analize uočava se tendencija i dinamika promjene pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja te se daje detaljan pregled u njihove promjene. Kako bi se donijeli relevantni zaključci o financijskoj stabilnosti i profitabilnosti poslovanja određenog društva, provedena je komparativna analiza financijskih pokazatelja.

Covid kriza koja je zahvatili i mljekarsku industriju kroz promatrano razdoblje, najviše je naštetila poslovanju društva Meggle Hrvatska d.o.o. koje je naposljetku 2020. godine zatvorilo svoj proizvodni pogon u Osijeku. Na temelju provedenih analiza i usporedbi, može se utvrditi kako poduzeće Dukat d.d. posluje najuspješnije kroz promatrani period. No neiskorišteni izvozni potencijal od 95,8 milijuna USD, ukazuje na to da proizvođači mlijeka imaju prostora za unaprjeđenje svoga poslovanja i bolje konkurentsko pozicioniranje.

Ključne riječi: financijska analiza poslovanja, mljekarska industrija, Dukat d.d., Vindija d.d., Meggle Hrvatska d.o.o.

Summary

This paper aims to evaluate the financial stability and profitability of the selected Croatian dairy companies by performing a comparative financial analysis using financial analysis techniques and methods.

Financial analyses of companies Dukat d.d, Vindija d.d., and Meggle Hrvatska d.o.o has covered the period from 2016 to 2020. Horizontal analysis shows the dynamic of positions in the financial statements over time, while vertical analysis gives insight into the structure of items within each financial statement. A comparative financial analysis was performed using selected financial ratios to financial stability and efficiency of the business performance of each company.

The COVID-induced crisis that has affected the dairy industry in the analysed period has had the most negative impact on the business performance of Meggle Hrvatska d.o.o., which caused it to close its production facility in the town of Osijek. Based on the conducted analyses and comparisons, it can be concluded that Dukat d.o.o has been the most successful business in the observed period. However, the unused export potential of USD 95.8 million indicates that milk producers have room to improve their business and the potential for their competitive positioning in the market.

Key words: financial business analysis, dairy industry, Dukat d.d., Vindija d.d., Meggle Hrvatska d.o.o.

Literatura:

1. Crikveni Filipović, T. (2017): Izvještaj o promjenama kapitala. Računovodstvo, revizija i financije, br. 2, 82.
2. Fina (2022): Registar godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Vindija d.d., dostupno on-line na: www.fina.hr [stranica posjećena 22.04.2022.]
3. Fininfo (2022): Financijski izvještaji, El concept d.o.o., dostupno online na: <https://www.fininfo.hr/> [pristupljeno 03. srpnja 2022.].
4. Grupa autora (ur. Gulin, D.) (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
5. Grupa autora (2019): Utjecaj zaduženosti na rentabilnost poslovnog subjekta. (ur. Vuko, T.) Zbornik radova - 54. jesensko savjetovanje "Računovodstvo, revizija i porezi u praksi", Split, Udruga računovođa i financijskih djelatnika Split
6. Grupa autora (redaktor Žager, L.) (2020): Analiza financijskih izvještaja—načela, postupci, slučajevi, četvrto izdanje. Zagreb: RIF.
7. Hrvatska gospodarska komora (2021): Analiza izvoznih mogućnosti mliječne industrije u Republici Hrvatskoj, dostupno on-line na: <https://www.hgk.hr/fit4globe-analiza-izvoznih-mogucnosti-mlijecne-industrije> [stranica posjećena 22.06.2022.]
8. Ježovita, A. (2015): Ocjena sigurnosti poslovanja poduzeća realnog sektora u Republici Hrvatskoj. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 13(1), 75-91.
9. Ježovita, A. (2018): Specifičnosti analize financijskih izvještaja proračunskih korisnika. Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, 16(2), 73-92.
10. Narodne novine (2015): Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, br. NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/207.
11. Narodne novine (2016): Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine d.d. Zagreb, br. 95/16, 144/20

12. Tintor, Ž. (2020): Analiza financijskih izvještaja u funkciji donošenja kvalitetnijih poslovnih odluka: Obrazovanje za poduzetništvo E4E 10 (1), str. 84-103. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/239703> [pristupljeno 20. svibnja 2022.].
13. Dukat d.d. (2022): Dukat d.d., dostupno on-line na: <https://www.dukat.hr/> [stranica posjećena 20.05.2022.]
14. Meggle Hrvatska d.o.o. (2022): O nama, dostupno on-line na: <https://meggle.hr/tvrtka/> [stranica posjećena 27.05.2022.]
15. Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2022): MSFI nakon pristupanja RH EU, dostupno on line na: <https://www.osfi.hr/>, [stranica posjećena 04.07.2022.]
16. Odbor za standarde financijskog izvještavanja (2022): Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne novine, br. 86/15
17. Vindija (2022): O nama, dostupno on-line na: <http://www.vindija.hr> [stranica posjećena 27.05.2022.]
18. Znakovi hrvatske kontrole (2022): Brendirajmo hrvatsku kvalitetu - Dukat d.d., dostupno on-line na: <https://znakovi.hgk.hr/tvrtka/dukat-d-d/> [stranica posjećena 27.05.2022.]

Popis tablica, slika, grafikona i priloga:

Tablica 1: Temeljna podjela poduzetnika

Tablica 2: Struktura bilance

Tablica 3: Shema računa dobiti i gubitka

Tablica 4: Povezanost pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Tablica 5: Pokazatelji likvidnosti

Tablica 6: Pokazatelji zaduženosti

Tablica 7: Pokazatelji aktivnosti

Tablica 8: Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 9: Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 10: Horizontalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d.

Tablica 11: Horizontalna analiza dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d

Tablica 12: Vertikalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d

Tablica 13: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d.

Tablica 14: Horizontalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d.

Tablica 15: Horizontalna analiza račun dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d

Tablica 16: Vertikalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d.

Tablica 17: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d.

Tablica 18: Horizontalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Tablica 19: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Tablica 20: Vertikalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Tablica 21: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Grafikon 1: Kretanje temeljnih stavki aktive i pasive poduzeća Dukat d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Grafikon 2: Kretanje glavnih računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Grafikon 3: Kretanje glavnih stavki aktive i pasive poduzeća Vindija d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Grafikon 4: Kretanje glavnih stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Grafikon 5: Kretanje glavnih stavki aktive i pasive poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Grafikon 6: Kretanje glavnih stavki računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. u razdoblju od 2017. do 2020. godine

Slika 1: Logo poduzeća Dukat d.d.

Slika 2: Logo Lactalis grupe

Slika 3: Logo Vindija d.d.

Slika 4: Logo Meggle Hrvatska d.o.o.

Prilog 1: Horizontalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d.

Prilog 2: Horizontalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d.

Prilog 3: Horizontalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Prilog 4: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d.

Prilog 5: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d.

Prilog 6: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o.

Prilog 1: Horizontalna analiza bilance poduzeća Dukat d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Dugotrajna imovina	1.178.169	1.229.477	51.308	4,35	1.229.477	1.265.780	36.303	2,95	1.265.780	1.217.762	-48.018	-3,79
Kratkotrajna imovina	548.800	483.350	-65.450	-11,93	483.350	520.198	36.848	7,62	520.198	561.752	41.554	7,99
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Ukupna aktiva	1.726.969	1.712.827	-14.142	-0,82	1.712.827	1.785.978	73.151	4,27	1.785.978	1.779.514	-6.464	-0,36
Kapital i rezerve	1.417.785	1.454.553	36.768	2,59	1.454.553	1.482.982	28.429	1,95	1.482.982	1.490.184	7.202	0,49
Rezerviranja	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Dugoročne obveze	41.963	9.724	-32.239	-76,83	9.724	20.191	10.467	107,64	20.191	28.316	8.125	40,24
Kratkoročne obveze	267.221	248.550	-18.671	-6,99	248.550	282.805	34.255	13,78	282.805	261.014	-21.791	-7,71
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Ukupna pasiva	1.726.969	1.712.827	-14.142	-0,82	1.712.827	1.785.978	73.151	4,27	1.785.978	1.779.514	-6.464	-0,36

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d., dostupno na: www.fina.hr

Prilog 2: Horizontalna analiza bilance poduzeća Vindija d.d. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Dugotrajna imovina	1.101.985.458	1.154.671.972	52.686.514	4,78	1.154.671.972	1.251.446.989	96.775.017	8,38	1.251.446.989	1.287.228.546	35.781.557	2,86
Kratkotrajna imovina	751.521.313	728.837.556	-22.683.757	-3,02	728.837.556	733.447.118	4.609.562	0,63	733.447.118	682.422.401	-51.024.717	-6,96
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	456.590	578.701	122.111	26,74	578.701	624.376	45.675	7,89	624.376	3.984.236	3.359.860	538,11
Ukupna aktiva	1.853.963.361	1.884.088.229	30.124.868	1,62	1.884.088.229	1.985.518.483	101.430.254	5,38	1.985.518.483	1.973.635.183	-11.883.300	-0,60
Kapital i rezerve	580.905.896	607.209.809	26.303.913	4,53	607.209.809	624.148.316	16.938.507	2,79	624.148.316	636.343.411	12.195.095	1,95
Rezerviranja	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Dugoročne obveze	233.316.955	248.310.583	14.993.628	6,43	248.310.583	348.032.797	99.722.214	40,16	348.032.797	318.981.452	-29.051.345	-8,35
Kratkoročne obveze	1.039.694.082	1.028.567.837	-11.126.245	-1,07	1.028.567.837	1.013.337.370	-15.230.467	-1,48	1.013.337.370	1.018.310.320	4.972.950	0,49
Odgodeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	46.428	0	-46.428	100,00	0	0	0	0,00	0	0	0	0,00
Ukupna pasiva	1.853.963.361	1.884.088.229	30.124.868	1,62	1.884.088.229	1.985.518.483	101.430.254	5,38	1.985.518.483	1.973.635.183	-11.883.300	-0,60

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d., dostupno na: www.fina.hr

Prilog 3: Horizontalna analiza bilance poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije bilance	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Dugotrajna imovina	47.168	49.945	2.777	5,89	49.945	49.474	-471	-0,94	49.474	2.347	-47.127	-95,26
Kratkotrajna imovina	103.567	81.421	-22.146	-21,38	81.421	68.607	-12.814	-15,74	68.607	85.949	17.342	25,28
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja	324	161	-163	-50,31	161	51	-110	-68,32	51	17	-34	-66,67
Ukupna aktiva	151.059	131.527	-19.532	-12,93	131.527	118.132	-13.395	-10,18	118.132	88.313	-29.819	-25,24
Kapital i rezerve	54.139	53.741	-398	-0,74	53.741	41.195	-12.546	-23,35	41.195	11.878	-29.317	-71,17
Rezerviranja	0	855	855	0,00	855	983	128	0,00	983	8.728	7.745	787,89
Dugoročne obveze	776	0	-776	-100,00	0	0	0	#DIV/0!	0	0	0	0,00
Kratkoročne obveze	96.142	71.893	-24.249	-25,22	71.893	71.451	-442	-0,61	71.451	63.012	-8.439	-11,81
Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	0	5.038	5.038	0,00	5.038	4.503	-535	0,00	4.503	4.695	192	4,26
Ukupna pasiva	151.057	131.527	-19.530	-12,93	131.527	118.132	-13.395	-10,18	118.132	88.313	-29.819	-25,24

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., dostupno na: www.fina.hr

Prilog 4: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Dukat d.d. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Poslovni prihodi	1.775.230	1.918.530	143.300	8,07	1.918.530	1.853.249	-65.281	-3,40	1.853.249	1.718.846	-134.403	-7,25
Prihodi od prodaje	1.761.292	1.858.114	96.822	5,50	1.858.114	1.831.226	-26.888	-1,45	1.831.226	1.704.648	-126.578	-6,91
Ostali poslovni prihodi	13.938	60.416	46.478	333,46	60.416	22.023	-38.393	-63,55	22.023	14.198	-7.825	-35,53
Poslovni rashodi	1.745.627	1.874.653	129.026	7,39	1.874.653	1.819.781	-54.872	-2,93	1.819.781	1.712.594	-107.187	-5,89
Rashodi od prodaje	1.741.422	1.864.072	122.650	7,04	1.864.072	1.811.310	-52.762	-2,83	1.811.310	1.704.402	-106.908	-5,90
Ostali poslovni rashodi	4.205	10.581	6.376	151,63	10.581	8.471	-2.110	-19,94	8.471	8.192	-279	-3,29
Financijski prihodi	19.317	3.594	-15.723	-81,39	3.594	3.254	-340	-9,46	3.254	3.638	384	11,80
Financijski rashodi	2.119	1.250	-869	-41,01	1.250	251	-999	-79,92	251	203	-48	-19,12
Ukupni prihodi	1.794.547	1.922.124	127.577	7,11	1.922.124	1.856.503	-65.621	-3,41	1.856.503	1.722.484	-134.019	-7,22
Ukupni rashodi	1.747.746	1.875.903	128.157	7,33	1.875.903	1.820.032	-55.871	-2,98	1.820.032	1.712.797	-107.235	-5,89
Dobit prije poreza	46.801	46.221	-580	-1,24	46.221	36.471	-9.750	-21,09	36.471	9.687	-26.784	-73,44
Porez na dobit	6.460	9.452	2.992	46,32	9.452	8.042	-1.410	-14,92	8.042	2.485	-5.557	-69,10
Dobit ili gubitak razdoblja	40.341	36.769	-3.572	-8,85	36.769	28.429	-8.340	-22,68	28.429	7.202	-21.227	-74,67

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Dukat d.d., dostupno na: www.fina.hr

Prilog 5: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Vindija d.d. (u 000 kuna)

Polozicije RDG-a	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Poslovni prihodi	2.770.324	2.867.664	97.340	3,51	2.867.664	2.985.647	117.983	4,11	2.985.647	2.962.049	-23.598	-0,79
Prihodi od prodaje	2.744.324	2.840.581	96.257	3,51	2.840.581	2.953.985	113.404	3,99	2.953.985	2.935.363	-18.622	-0,63
Ostali poslovni prihodi	26.000	27.083	1.083	4,16	27.083	31.662	4.579	16,91	31.662	26.686	-4.976	-15,71
Poslovni rashodi	2.721.393	2.814.631	93.238	3,43	2.814.631	2.944.027	129.396	4,60	2.944.027	2.926.768	-17.259	-0,59
Rashodi od prodaje	2.572.213	2.602.281	30.069	1,17	2.602.281	2.695.271	92.990	3,57	2.695.271	2.650.901	-44.370	-1,65
Ostali poslovni rashodi	149.181	212.350	63.169	42,34	212.350	248.756	36.406	17,14	248.756	275.867	27.111	10,90
Financijski prihodi	5.335	5.067	-268	-5,03	5.067	2.164	-2.902	-57,28	2.164	1.725	-440	-20,31
Financijski rashodi	22.874	22.064	-810	-3,54	22.064	18.494	-3.570	-16,18	18.494	18.649	156	0,84
Ukupni prihodi	2.775.659	2.872.731	97.072	3,50	2.872.731	2.987.812	115.081	4,01	2.987.812	2.963.774	-24.037	-0,80
Ukupni rashodi	2.744.267	2.836.695	92.427	3,37	2.836.695	2.962.521	125.826	4,44	2.962.521	2.945.417	-17.104	-0,58
Dobit prije poreza	31.392	36.036	4.645	14,80	36.036	25.291	-10.745	-29,82	25.291	18.357	-6.934	-27,42
Porez na dobit	6.115	6.821	706	11,55	6.821	5.043	-1.778	-26,07	5.043	3.750	-1.293	-25,64
Dobit ili gubitak razdoblja	25.277	29.215	3.939	15,58	29.215	20.248	-8.967	-30,69	20.248	14.607	-5.641	-27,86

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Vindija d.d., dostupno na: www.fina.hr

Prilog 6: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o. (u 000 kuna)

Pozicije RDG-a	2017.	2018.	apsolutna promjena	%	2018.	2019.	apsolutna promjena	%	2019.	2020.	apsolutna promjena	%
Poslovni prihodi	335.493	319.166	-16.327	-4,87	319.166	305.503	-13.663	-4,28	305.503	309.535	4.033	1,32
Prihodi od prodaje	329.062	313.512	-15.550	-4,73	313.512	302.076	-11.436	-3,65	302.076	280.966	-21.110	-6,99
Ostali poslovni prihodi	6.431	5.654	-777	-12,08	5.654	3.426	-2.228	-39,40	3.426	28.570	25.143	733,79
Poslovni rashodi	346.441	319.163	-27.278	-7,87	319.163	317.021	-2.142	-0,67	317.021	338.094	21.073	6,65
Rashodi od prodaje	242.711	241.796	-915	-0,38	241.796	317.021	75.225	31,11	317.021	314.726	-2.295	-0,72
Ostali poslovni rashodi	103.730	77.367	-26.363	-25,42	77.367	0	-77.367	-100,00	0	23.367	23.367	0,00
Financijski prihodi	2.015	982	-1.033	-51,27	982	182	-800	-81,48	182	399	217	119,27
Financijski rashodi	1.932	1382	-550	-28,47	1382	1.210	-172	-12,43	1.210	1.158	-52	-4,34
Ukupni prihodi	337.508	320.148	-17.360	-5,14	320.148	305.685	-14.463	-4,52	305.685	309.934	4.250	1,39
Ukupni rashodi	348.373	320.545	-27.828	-7,99	320.545	318.231	-2.314	-0,72	318.231	339.251	21.020	6,61
Dobit prije poreza	-10.865	-397	10.468	-96,35	-397	-12.546	-12.149	3.060,32	-12.546	-29.317	-16.771	133,67
Porez na dobit			0				0				0	
Dobit ili gubitak razdoblja	-10.865	-397	10.468	-96,35	-397	-12.546	-12.149	3.060,32	-12.546	-29.317	-16.771	133,67

Izvor: Izrada autora prema Godišnjim financijskim izvještajima poduzeća Meggle Hrvatska d.o.o., dostupno na: www.fina.hr